

КИШЛОК ХАККИДАТИ

1988 йил 14 июнь

СЕШАНБА

№ 134 (4.330)

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг газетаси

1974 йил 1 январдан буён нашр этилади

Душанбадан ташқари ҳар куни чиқади

Баҳоси 3 тийин

РИЗҚ-РЎЗ САРЧАШМАСИДА

ФОТОРЕПОРТАЖ

ХИРМОН ТЎЛИБ ТЎКИЛДИ ДОН

Зомин ғаллазорлари азалдан машҳур. Қўт-барана қайнаган кенгликларнинг таровати бу йил айниқса ўзгача. Табиат ғаллакорни сийлади, шу боисдан ҳосил қўтилади-янадан ҳам зиёда бўлди.

— Шундай ҳосил бўлишини кўпдан буён кутган эдик. — деди мамнуният билан «Зомин» совхозининг бригадаси бошлиғи Раҳмон Яхшибоев. — Ҳосил зўр бўлганда деҳқон ишлаб ҳоримайди.

Бригадирнинг севинганича бор. Мана бир ҳафта, ғаллазорда комбайнлар наъраси тинмайди. Кунига 90—100 гектар майдоннинг ҳосили саранжом-сариништа қилинапти. Бу эса ҳар бир комбайн ҳисобига 8—9 гектардан тўри келади, демакдир. Бинобарин, механизаторлар қилиш нормаларини ошириб урмоқда. Абдували Муродов, Ҳамроқул Яхшибоев, Комил Эралиев, Нормурод Эшанзаров сингари комбайнчилар мавсумнинг дастлабки кунлариданоқ пешқадамликни қўлга олдилар. Уларнинг ҳар бири кунига 10—12 гектар майдоннинг донини ўриб олаётди. Механизаторлар суръатини янада ошириш пайида бўлишмоқда. Бунга асос бор, чунки уларнинг ҳар бири мавсумда 400—500 гектар ердаги донни ўриб-яңчиб олиш юзасидан мажбурият олишган. Шамол ётқиби кетган ғаллазорлар ишчи бироз мураккаблаштираётди. Эрта-инди бундай пайкалар тугагач ишлар юришиб нетади.

Хўжаликда ғалла ўрими-йигими юксак суръатларда бошланди. Шундай бўлиши шарт, имиллашга вақт йўқ. Чунки ғаллакорлар бутун ҳосилини биринчи июлгача хирмонга жамлаш тадбирларини белгилашган. Бинобарин, ишлар миқёси оз эмас: 24—25 иш кунига 6,867 гектар майдондаги арпа ва бугдой саранжомла-ниши керак. Бунинг учун совхозда ўрим-йигим мавсумининг пишиқ-пухта режаси ишлаб чиқилди. Барча ишлар отрядларга, авиоларга тақсимланди. Уларнинг ҳар-бир маршрутлари белги-лаб чиқилди. Машиный ва техника хизмати кўрсатиш зевонларининг масъулияти оширилди.

Донни нест-нобуд қилмай йиғиштириб олиш — мавсумнинг асосий вазифаси. Бу мавсум иштирокчилари-нинг ҳаммасига тааллуқли. Ўриш чоғида, ташинида но-будгарчиликка йўл қўйил-маслиги ҳалқ назоратчилари-нинг назарида турибди. Ди-ректор ўринбосари Абдусо-ди Абдуллаев бошчилигида-ги ҳалқ контроли пости аъзо-лари ўзларига юклатил-ган вазифани сидқидил ба-жармоқдалар. Уларнинг эй-йирак нигоҳи ўрим-йигимнинг боришини муттасил кузатиб турибди.

Социалистик мусобақага катта аҳамият берилаетди. Дарҳақиқат, мавсумни тез ва соз ўтказишнинг кудрат-ли воситаси бўлиш мусо-бақани ҳар жиҳатдан авж олдириш учун маъмурият, партия ва ҳасаб-саноат коми-тети барча чораларни кўрмо-қдалар. Мусобақа якунида-ги ҳар беш кунда чиқарилиб, годинлар моддий ва маъна-вий рағбатлантирилмоқда. Кунчи кеча дастлабки беш

кун натижалари якунланди. Тажрибали комбайнчи Ҳам-роқул Яхшибоев 82 гектар майдоннинг ҳосилини ўриб олди ва биринчи ўринни эгаллади. У комбайн бунке-ридан 122 тонна дон бўшат-ди. Комил Эралиев 70, Шодмонқул Ғамқулов 65 гектардаги ғаллани ўришиб иккинчи ва учинчи ўринни эгалладилар. Меҳнат бела-рувининг қизғин дамлари ҳали олдинда. Бу мусобақа-да дон ташувчи, сомон йи-ғиштирувчи, машиный ва тех-ника хизмати кўрсатувчи зевонларнинг ходимлари ҳам фаол қатнашмоқдалар. Би-нобарин, технологик жараён-даги барча бўғинларнинг пухта ишлаши, ҳамма-нинг бир ёқадан бош чиқариб ҳа-ракат қилиши мавсум му-ваффақиятини таъминлайди.

Ғаллазорда меҳнат қи-лаётганларга алоҳида ғамхў-рлик кўрсатилиши, зарур шарт-шароитлар яратилиши тақозо этилади. Кунига икки маҳал иссиқ овқат берилает-ганлиги, дам олиш жойла-рида радио, телевизор ўр-натилганлиги, газета ва жур-наллар келтириб турилган-лиги яхши. Бироқ шу ўрин-да совхоз маъмуриятга комбайнчиларнинг янада ях-широқ ҳордиқ чиқаришлари учун шартонни яхшилаш за-рурлигини айтишмоқчимиз.

Ахир чанг-тўзонли ишдан сўнг ювиниш учун оддийги-на душхона ўрнатилиш қийин эмас-ку? Ёки комбайнчилар туяйдиган муваққат ши-нопояларни санитария-гигиена қоидаларига ҳос келадиган-дир. Бундан ташқари, годинлар моддий ва маъна-вий рағбатлантирилмоқда. Кунчи кеча дастлабки беш

сум қисқа, шундай экан, унга шунчалик таралдуд қў-риш шартми, дейишлари ҳам мумкин. Лекин булар ишга, одамларнинг кайфиятига, охир-оқибатда пировард на-тижага таъсир кўрсатувчи омил эканлигини унутмас-лик лозим. Биринчи ғалда инсон омилга туради, қолган ҳамма нарса шунга боғлиқ.

«Зомин» совхозининг дон хирмони кун сайин юксала-япти. Унинг салмоғи бир ҳафтадаёқ минг тоннадан ошиб кетди.

— Жорий йилда камида 10 минг тонна дон тайёрла-миз, — деди совхоз дирек-тори Оқубта Умаров. — Бу бир ярим планга тенг. Пай-калли бехаот олишимиздан далолат бераётди. Ҳар гек-тардан 6—7 центнердан дон олиш планлаштирилган. Дастлабки ҳисоб-китобларга кўра гектаридан 12—13 центнердан ҳосил олинаётди.

Ҳа, Зомин ғаллазорлари-нинг соҳовати баланд. Ча-маси у сурункали қууроқчи-лик давридаги қарорлардан қутулади. Тоғ томондан қўзғолаётган шабадада денгиздек-чайқалаётган тилларанг ғал-лазорларнинг, бедни маҳкам боғлаб тонг саҳардан шом-гача тер тўкаётган комбайн-чиларнинг мурдаоси бу.

Н. ШАКАРОВ,
«Кишлоқ ҳақиқатининг махсус мухбири»

СУРАТЛАРДА: 1. Пеш-қадам комбайнчи, қишлоқ Советининг депутати Комил Эралиев. 2. Тракторчи На-зарқул Худойкулов сомон ташинида ҳаммага ўрнак. 3. Комбайнлар ғаллазорда.

К. ЖҲАҚУЛОВ фотолари.

ДЕХҚОНЧИЛИК АХБОРОТИ

ИШТИХОН
— Ҳар гектар ердан 35 цент-нердан оқ олтин етиштири-миз! — «Октябрь» колхоз-ининг Ғани Ширинов бошлиқ оилавий бригадаси шундай шиор остида меҳнат қи-лапти. Улар правление билан шартнома тузиб, 50 гектар майдонда пудрат асосида ғў-за ўстирмоқдалар. Айни пайтда парварниш илғор аг-ротехника қондалари асоси-да ўтказилапти. Қатор ораларига ишлов беришда ва озиклантиришда механизатор Ибодулло Ширинов ғай-рат кўрсатапти. Бошқа да-ла юмушларини бажаришда ҳам онла аъзолари фаол қатнашмоқдалар.

Б. Орзикулов.

ЧОРТОҚ
Алишер Навоий номли колхозда Йўлдош Турғунов-нинг номини катта-кичик ҳў-рат билан тилга олади. У йилнингдан пахтакорлик кас-бинини эъзозлаб келимоқда. Йўлдош ака мактабин тутат-гач, колхозда ҳисобчилик қилди, кейин бригадир этиб сайланди. 29 йилдан бери коллективга моҳирона раҳ-барлик қилапти. Бригада бултур давлатга пландаги-дан 15 тонна қўп, жами 315 тонна сифатли хом ашё ет-казиб берди.

И. Турғунов бошлиқ кол-лектив айни кезларда ғўза-ни оби-тобида парварнишлай-пти. Экинга ишлов бериш, озиклантириш ва сугориш ишлари бир-бирига қўшиб амалга оширишмоқда. Дала юмушларини вақтида ўтқа-зишда «Хўрмат белгиси» орденли соҳиб, республикада

хизмат кўрсатган пахтакор Йўлдош Турғуновнинг хизма-ти катта бўлаётди.

А. Асқоров.

ХУЖАБОД
«Ленинград» колхоз-ининг Юсуф Отабоев бошлиқ бригадаси заршунослари бу йил 112 гектар майдонда деҳқончилик қилишлайпти.

Улар ғўза парварнишда бош-қаларга намуна. Ҳозиргача экинга икки марта комп-лекс ишлов берилди, бир марта озиклантирилди. Мо-ҳир механизатор Азиз Ша-рипов култиватори билан кунига 7—8 гектар майдон-ни қўлдан чиқарапти. Су-вчилар Х. Тўлаев, Т. Турди-ев, М. Топев, Ж. Матисмо-лов ниҳолларга дастлабки оби ҳаёт тараф таралдудини кўришайпти. Далаги бегона ўтдан тозалашда С. Рўзи-ев, Х. Шералиева, С. Нури-мова каби колхозчилар бош-қаларга ўрнак кўрсатиш-лайпти.

М. Абдуқодиров.

УЧҚУРҒОН
Охушбобоев номли колхоз-ининг Собиржон Қариев бошлиқ бригадаси Бутунит-тифок XIX партия конфе-ренцияси шарафига ўзаро социалистик мусобақани қи-зиқмоқда. 83 гектар майдон-даги ғўза ривожини баланд

Дехқонлар гектаридан 33 центнердан хирмон кўта-ришни мўлжаллашган. Ҳо-зир бутун диққат-эътибор пайкалларда юксак маж-буриятга яраша ҳосил тўп-лашга қаратилмоқда. Мех-анизатор Мирзаабдулла Ко-зиқов, сувчи Собир Сарим-соков, колхозчилардан Ҳу-сан Азизов, Омидахон Тур-сунова айниқса дала иш-ларида фаол.

М. Охунжонов.

ПРОГРАММА МУВАФФАҚИЯТЛИ
БАЖАРИЛМОҚДА

УЧИШНИ БОШҚАРИШ
МАРКАЗИ, 12 июнь.
(ТАСС). Анатолий Соловьев, Виктор Савиних ва Алек-сандр Александров «Мир» орбитал комплексини янда Владимир Титов ва Муса Манаров билан бирга тўрт кундан бери тадқиқотлар олиб бормоқдалар.

Бутун космонавтар Бол-гарияда муваффақиятлари яра-ган «Паралекс — загора» оптик-электрон спектрофото-метри ёрдамида атмосфера-да ва атмосферанинг юқори қатламларида рўй бераётган физик жараёнларга оид тур-кум тадқиқотлар ўтказмоқ-далар.

Одам организмининг кос-мик учуш шартонларига қў-ниқли жараёнларининг хусу-сиятларини ўрганиш Совет—Болгария илмий программа-сининг йўналишларидан би-ридир. Тажрибқ экспедиция-сининг экипажи ана шу мақ-садда медицина тажрибала-ри комплексини бажармоқда, шу тажрибадан чоғида кос-монавтарларнинг иш қўбилияти тадқиқ этилмоқда, вазисиз-лик ҳолати ноқулай таъси-рининг олдини олиш восита-

лари нечоқлик самарадор эканлигига баҳо берилмоқда.

«Тинчлик тўлқини» СССРдан ўтди

11 июнь эрталабдан бошлаб урушга қарши «Тинчлик тўлқини» жаҳон ҳаракати ТАСС дисплейларининг экра-нидан тушмади. Агентлик журналистлари Тинч океан қирғоқларидаги СССР территориясида тўлқинини кутиб олиб, унинг мамлакат бўйлаб то ғарбий чегараларига қа-дар ҳаракати тўғрисидаги хабарларини худди соат минта-қалари эстафетаси билан юбориб турдилар.

ТОШКЕНТ. Термиз—Тош-кент маршрути бўйича рейс қилаётган ЯН-40 самолёти-нинг пассажирлари «Тинч-лик тўлқини»ни 5 минг метр баландликда кутиб олдилар. Нема саломида том маънода сайёр митинг бўлиб ўтди. Митинг қатнашчиларининг ҳаммаси ҳаво немасидан ту-риб БМТ Бош Ассамблеяси-нинг қуролсизлаштига ба-ғишланган учинчи махсус сессиясига музокаат қилиб, радиотелеграмма юнати-лар. Телеграммалар совет и-шчилари барча халқлар билан тинчлик-осойишталикда яшаш ширтекида эканлигини таъ-кидланади, СССРнинг ялли ва батамом қуролсизлани-ни қўзғовчи ташқи сйасати маъқулланади.

Шу кун Термиздан қў-ни Афғонистоннинг Хайра-тон порт шаҳрига Амудар-ё «Дўстлик» агитпароходи ке-либ лангар ташлади. Кема-нинг палубасида урушга қарши Совет—Афғонистон митинги бўлиб ўтди. Ўзе-бекистоннинг шаҳар ва қи-шлоқларида «Тинчлик тўлқ-ини» доирасида урушга қар-ши намойишлар, мотоцикл ва велосипедда югуришлар, концертлар бўлиб ўтди.

ФРУНЗЕ. Хиромса қўн-роқларининг пленкага ёзиб олинган ва динамиклар ор-қали кучайтирилган овози Фрунзе шаҳар курантлари-нинг ўн иккинчи зарб бил-дан қўшилиб кетди. Мактаб ўқувчилари, ёшлар, ветеран-лардан иборат минглаб қи-шиллар «Тинчлик тўлқини» ни кутиб олиш учун бутун Қи-ргизистон пойтахтининг мар-казига йиғилдилар. Осиё, Африка, Лотин Америкаси мамлакатларидан келиб, ре-спубликада таълим олаётган студентлар ҳам Фрунзе аҳо-лиси билан бирга майдонга келишди. Турли тилларда урушга қарши қўшиқлар янгради. Гулхан алантаси баланд кўтарилди. Рамзий тўп ўқлари ва бомбалар ана шу гулханга ташланди.

ВОЛГОГРАД. Биродар-лашган шаҳар Хиромсидан совгага келган тинчлик қўн-гирогининг овози тушда Волга узари янгради. «Ста-линград жанги» панорама музейига волгоградликлар ҳамда қаҳармон шаҳарнинг мамлакат кўпгина тўшларидан келган меҳмонлари ми-тингга йиғилдилар. Улар М. С. Горбачев, билан Р. Рейган Москвада учрашган чоғларида эришилган аҳдла-шувларни қизғин маъқуллаб, планетанинг барча мамлакат-лари ўртасида ҳамжиҳатли-ни мустаҳкамлаш сари янги конкрет қадамлар қўйиш умидини изҳор этдилар. Ми-тингда «Тинчлик тўлқини» қатнашчилари номидан БМТ Бош Ассамблеясининг қурол-сизланишга бағишланган мах-сус сессияси номига мактуб

кабул қилинади. Минглаб волгоградликлар, кўпдан-кўп меҳмонлар, шу жумла-дан чет эллик меҳмонлар тинчлигини ҳимоя қилиш учун имзо чекадилар.

ВЛАДИВОСТОК. При-мореннинг ҳамма шаҳарла-ри ва посёлкаларида кўп кишили митинглар бўлиб ўтди, бу митингларда Хиро-сима ва Нагасаки аҳолиси-нинг ядро қуролни батамом тақиқлаш ва тугатиш тўғри-сидаги давлатномаси ўқиб эшиттирилди. Урушга қар-ши бу ҳаракатларнинг минг-лаб қатнашчилари шу жой-нинг ўзида Совет тинчлик фондига ихтиёрий равишда иона қилишлари мумкин эди. Кўпгина кемаларнинг эки-пажалари худди шундай иона-лар қилдилар. Океанининг турли нуқталаридан Узоқ Шарқ деңгиз пароходчили-га, «Востокрихолодфлот» бошқармасига келган ра-диотелеграммалар шу маъно-ли қилди.

Шаҳар пионерлари Влади-восток марказий паркида Хиромса ва нагасакилик тенгқурларига аталган по-стикани «Олукоский ка-питан» теплоходининг капита-ни Назаров қўлига топ-ширдилар. Пойсикада улар ўз қўллари билан ясаган қо-ғоз турначалар — ядровий қултепарасиз планета учун курашувчилар билан бир-дамлик рамзи бор эди.

СОЧИ. Курорт шаҳар умумжаҳон урушга қарши ҳаракати эстафетасини «Тинчлик тўлқини» деган янги унвон билан кутиб ол-ди. Бирлашган Миллатлар Ташкилотига шаҳарга шундай фахрий унвон берди. Шаҳар аҳолиси ва меҳмонлари машҳур дўстлик даракти-ида тинчлик тарафдорла-рининг митингига йиғилди-лар. Бу дархат СССР ва кўпгина чет мамлакатлар турли районлардан келган кишиларнинг қўллари билан пайванд қилинган куртка-лардан ўсиб улайган. Бу дархатда Хиромса қўрбон-лари хотирасига бағишлан-ган шохлар ҳам бор. Йиғи-лиш аҳли «Тинчлик тўлқ-ини-88» шарафига коллектив равишда пайванд қилди. Шундай қилиб дўстлик да-рахтининг йилномасида янги бир саҳфа пайдо бўлди.

МОСКВА. 11 июнь куну Москва боғлари ва паркла-рини тинчлик рамзи бўлиши капталли эмблемалар бе-зади. Бу боғ ва паркларда «Тинчлик тўлқини»га бағи-шланган турли тадбирлар бў-либ ўтди. Тўшда А. М. Горький номли марказий ма-даният ва истироҳат парки гавжум бўлиб кетди. Ша-ҳар тинчлигини ҳимоя қилиш комитетининг активлари паркига келган кишилар бил-ан учрашуга йиғилдилар. Бу ерда урушга қарши ми-тинг, концерт бўлиб ўтди.

узум олди. Моддий манфе-атдорлик яхши бўлди. Бунч кў-риб бошқалар ҳам шундай ишларга ўтишди. Ҳозир барча тоқзорлар оилаларга бўлиб берилган.

— Бу йилги режалар қандай! Ҳосилдорлигини ошириш оми-ларни нима-лардан иборат!

— Гектаридан камида 150 центнердан узум йиғиштириб олишни кўзлаганмиз. Тон қан-чалик яхши парварниш қилин-са, шунингча мўл ҳосил бе-ришини ўз тажрибамда кўп марта сингаганам. Тоннинг а-трофини сифатли юмшатиш, тагида етарлича маҳаллий ўғит, эски девор кесакларини солиш, зараркунанда ва кесал-ликларга қарши вақтида кура-шиш ҳамда бошқа агротехник тадбирларни оби-тобида баж-ариш юқори ҳосил етиштириш имконини беради.

Сугоринишга алоҳида тўхтал-моқчиман. Ёз ва қиш чилласи-да тикни сувдан қолдириш кўп нарсани ютказиш билан баро-бар. Айни шу пайтларда тоқ-зорларни оби ҳаётдан қисмас-лик керак.

Майнинг хариб нархи ош-ди. Агар соҳибкор тонка тама-ки етиштиришга кетадиган меҳ-натнинг ярминини сарфласа ун-дан ортқ даромад олади. Ёғ ва тоқзорлар кенгайиб, яхши иилларда Ургут мейизи, ширин-шавар мевалари билан яна доврур тарафда, деб ўйланам.

Субҳатин А. АШУРБЕКОВ
ёзиб олди.

Токзорда пудрат

УРГУТ РАЙОНИДАГИ «ЎЗБЕКИСТОН ССР
5 ЙИЛЛИГИ» КОЛХОЗИНИНГ ТАЖРИБАЛИ
СОҲИБКОРИ УЗОҚ УМАРОВ БИЛАН
МУЛОҚОТ

дорлики 35—40 центнерга ет-казишди. Ачирерлиси шук, юзлаб гектар боғ ва тоқзорлар бўлиб, ўринга тамани экинди. 50-йиллар охирида бу ерлар-да қўшлар сон-самоскиз, шаф-фод бўлоқлар суви роҳат-бахш, ҳаво мусофҳо бўларди. Кишиларнинг ранги тиник, те-ни соғлом эди. Таманзор кенгайди-ю манава ўзарди. Айниқса ҳавоси жуذا бузилиб, ёмонлашиб кетди. Фарзандлар тербияси, келажакни ўнатишди. Таманнинг зарарли оқибат-ларини кўрган ва чуқур ту-шунган ургутликлар, ниҳоят, унга муносабатини аста-секин ўзгартирмоқдалар. Кейинги пайтларда кишилар таманига бошқача ёндашмоқдалар. Бу йилдан бошлаб таманзорлар, ялли ҳосил бўлган қисқарди. Бўшаган ерларда илгеридек боғ ва тоқзорлар яратиш, сабзавот, полз махсуслотлари етиштириш тадбирлари кўри-лапти.

— Таманчиликда пудрат асосида меҳнат қилган ои-ларнинг бошқа соҳаларда ҳам шундай иш юритиш қийинми ёки осонми!

— Менимча, анча онгли. Чунки боғдорчилик, сабзавот-чилик ва шу кебилар таманчи-ликдан кўра каммеҳнат. Қола-верса, бу соҳаларни ўрганиш қийин эмас. Ҳозир боғ ва тоқ-зорларни пудратчилик парав-риш қилишайпти. Бизнинг «Ўз-бекистон ССР 5 йиллиги» колхозиники узум етиштиришда анча илғор ҳисобланади. Ҳў-жаликда жами 325 гектар тоқ-зор бор, унинг 260 гектари ҳосил беради. Бултур пудрат асосида ишлаб кел бўлимади. Узум ва мейиз тайёрлаш ав-валги йилларга нисбатан икки ҳисса кўпайди. Бизнинг ои-ламыз 20 сотихдан 3,6 тонна ҳо-сил топишди. Бу гектар хи-собига 130 центнердан тўғри келади. Маматқул Мирзаев оиласи 58 сотихдан 5,8 тонна

КПСС Марказий Комитети Тезислари муҳокамада

ИШОНЧНИ ИШ БИЛАН ОҚЛАЙЛИК

Бутуниттифок XIX партия конференциясига республика партия ташкилоты делегатларининг сиртқи партия йиғилиши давом этмоқда. Яқинда газеталарда эълон қилинган дастлабки кутқарилган партия ташкилотлари, меҳнат коллективлари матбуллаб кутиб олишди. Бугун қуйидагилар сўз сўрайдилар:

Халил ҲАМРОЕВ,

Бухоро область Свердлов районидagi
Охунбобоев номи колхоз раиси

— Кейинги йилларда областимизда раислар деярли таъмида янгилади. Олий маълумоти, ишга янги қарайдиган, сдатда иқтисодий билимларини яхши ағдалган, асосан еш мутахассислар колхозларга раҳбар бўлиб келдилар. Бу нарсга оддий меҳнатчилар билан уларга раҳбарлик қилувчиларнинг ўзаро муносабатларидagi ўзгаришларга кўпроқ таъсир қилди. Бугун биз одамларга дадил ишониб ери, техникани ва қишлоқ ҳўжалик маҳсулотини етиштириш учун талаб этиладиган қолган ҳамма нарсани онла ва ижара пудратига топшироқдамиз. Масалан, бизнинг колхозда 126 та оилавий пудрат звеноси ташкил қилинди, қирғат чоргоқ коллектив ижара пудратига ўтди. Эндilikда уларнинг ишларига гоят зарур қоллардигна арашшоқдамиз. Бу ишонч одамларни руҳлантириб, тобора яхшироқ ишлашларига ердэм бермоқда.

Аммо бундай қувонарли ўзгаришлар ҳўжаликларнинг раҳбарлари билан район раҳбарлари ўртасидagi ўзаро муносабатларга тўла йўсинада тааллуқли бўлди дейиш қийин. «Юқоридан» бериладиган командалар анча камайиб қолди, албатта. Лекин ҳўзирча таъйин қўрсатиладиган иш меҳнатлардан тўла-тўкис қутулиб бўлмапти. Менимча, бунинг сабаби бошқаруш органлари шпгталларнинг қўпчилигидир. Шу кунларда ўтказилаётган аппаратларни қисқартиришдан ҳўзирча наф о бўлапти — у кўпроқ бир раҳбарлик лавозимдан иккинчи раҳбарлик лавозимига ўтказиладиган йўнғат ўхшаб кетаяпти, ҳеч кимнинг «амал»дан жудо бўлиши келмайди.

Партия органдари, барча даражалардаги Советлар бу ерда, энг қатъий ўрнат қўрсатишлари керак, деб ўйлайман. Ҳўзирча мен, масалан, бирон бўлим бошлиғи ўз ҳўхшича бизнинг колхозимизда ишлашга келганлигини эшитганимча йўқ.

Ҳаммавақт партиямизда «Коммунистлар олға» деган ажойиб даъват янграб келган. Қайта қуриш айлн қизган ҳўзирги пайтда ҳаммамиз шунн эсласак, ортқча бўлмасди деб ўйлайман.

Мусо ТўРАЕВ,

Самарқанд районидagi Улуғбек номи колхоз
партия комитетининг секретари

— Областдаги баъзи бошқа районлар сингари бизнинг район ҳам сўз етиштиришни камайитириб юборди. Қўпгина ситирлар касаллиги «яниқланибди». Бу сўзни қўштироқ ичига олганлигининг боиси шунки, бу нарсга аллақачон маълум эди. Областнинг ветеринари хизмати партия ва совет органдарининг йўл қўйиб берганлиги натижасида чорвачиларга ишларини ҳақиқий аҳолини узоқ вақт яшириб келган. Ана шу бўйиб қўрсатиш оқибатида биз бу мушкул аҳолидан хабардор бўлиш ва унинг олдини олишга таъбир эмас эдик. Бундан шундай ошкоралик механизмининг яратиб зарурини, ҳеч кимнинг фактларини бўйиб қўрсатишга, ҳаёлидан ишнн битанга чиқаришга, ижтимоий камчиликларини яширишга бети чидайдиган бўлиши керак, деган оддий бир ҳўлоса чиқади.

Бунинг учун ўзимизнингиз эмас, шу билан бирга ёнимизда ишлаётган кишиларни ҳам қилинаётган ҳамма ишлар учун катта масъулиятни ҳис этиш тўғрисида тарбиялашмиш талаб этилади. Шу муносабат билан менда яна битта тақдир бор: сайлаб қўйилган мансабларда бўлиш муддатини Тезисларда тақдиф этилаётгандек, беш йилдан икки муҳлат эмас, балки биргина муҳлат билан чеклаш керак. Башарти одамни иккинчи муҳлатга қолдириш зарурати вужудга келса, бу нарсга умумий яширин овоз бериш йўли билан ҳал этилсин. Раҳбарга баҳо бериш ва айлн маҳалда унинг қўбилиятлари тўла намоён бўлиши учун, менимча, беш йил бемалол етати. Унинг иши ёқса, шу мансабда яна қанча қолишини одамлар ҳал қилишсин.

Эргашой ОХУНОВА,

Фарғона пойлафасли ишлаб чиқариш
бирлашмасининг ишчиси

— Бугун сўз билан ишнинг бирлиги муаммоси шахсан мен учун гоят муҳим бўлиб туялди. Йигилишларда шунча гапирмай, адолатли сўзларни рўйи-рост баралла айтиб, тантанали ваъдалар берадиган кўп коммунистларни биламан. Лекин иш шу ваъдаларни бажаришга келганда, уларнинг шижоатидан асар ҳам қолмайди.

Бундан ҳам ёмони, бутун-бутун коллективлар зиммаларига олган мажбуриятларини бузади. Мана биз икки илгинича йилгача ҳар бир оилани алоҳида квартира билан таъминлаш мақсадини ўз олдимизга қўйдик. Лекин ҳамма ерда коммунистлар шунга еришиш учун зарур даражада ахтирос билан ишдапгиларми? Масалан, бизнинг Фарғонадаги уйсозлик комбинати йил бошдан бери давлат қабули жорий этилганлиги сабаби бирон квадрат метр уй-жойни фойдаланишга оширган йўқ. Навбатда турган минглаб кишилар эса уй олинми кутмоқда. Бу эса коммунистларни, шаҳар партия комитетини, афтидан, унча ҳаёжонга солмайпти. Менимча, тошпирлаган иш участкаси учун ҳар бир КПСС аъзосига қўйилган таъабалиқини кескин ошириш вақти аллақандай етган. Аҳволни «тушуниб» бир-биримизни айланиш етар. Биз коммунистлармиш, шу боисдан ҳам айтган сўзимиз ва ишимиз учун энг олий даражадаги масъулият билан жавоб беришимиз керак.

Бошлангич партия ташкилотлари шаҳар, район партия комитетлари ҳодимларининг ердими кўпроқ сезиб туришлари лозим. Ҳўзирча улар ҳўзиримизга келишган бўлса, фақат текширишлар ёки бирон «масалани» таъйрлаш учунгина келишган. Мана шу «масалаларни» жойига бориб ҳал қилиш керак бўлганида шаҳар комитетидигилардан ердэм ололмайсиз. Қарор қабул қилиб, уни ташкилотга «юбориб» мушкул иш эмас. Лекин шу қарорни амалга оширишга еришиш анча қийин ишдир. Шунинг учун ҳам қўпгина партия ҳодимлари салқин кабинетларини тарк этишга унча ошпмайдилар. Уларни шу ишларни бажаришга мажбур қиладиган пайт етгандир?

СЕКРЕТАРЬ БОШҚА ВАЗИФАДАН ХОЛИ БЎЛСА

КПСС XXVII съезидан сўнг қуйи партия ташкилотлари, хусусан бошлангич ташкилотлар ишида кескин ўзгариш юз берди. Расмийлик учунгина ўтказиладиган тадбирларга чек қўйилди. Корхонадаги маъмул муаммоларнинг ҳал этилишида партия аъзолари жонбозлик қўрсатишляпти.

Аммо партия ташкилотимиз ишида камчиликлар йўқ эмас. Секретарь сифатида уларни бартараф этишга ҳаракат қилайман. Лекин вақт етишмаслигиндан қўпичча қарорлар ижроси назорати, йигилишлар протоколларини тартибга солиш, ўз вақтида райкомга ҳисоб бериш ва бошқа талай ишларга улгуролмайман. Ташкилот ҳўхшида 90 та коммунист бор.

Активларимиз ҳам қўл қоувуштириб туришмайди. Бирок уларнинг аксарияти ҳайдовчилар эканидан деярли кун бўйи корхонада бўлишляпти.

Тезисларнинг 5-банди, 9-абзацида шундай дейилади: «КПССнинг сиёсий авангард сифатидаги вазифаларидан ва жамиятда рўй бераётган ҳўзирги ўзгаришлардан келиб чиқиб, бошлангич партия ташкилотлари фаолиятини илғий равишда қайта қуриш керак».

Мен бошлангич партия ташкилотлари ҳақидаги статусни қайта қуриб чиқиб, корхоналар, меҳнат коллективлари заруриятини ҳисобга олган ҳўлда партком секретари штати бериладиган лозим деб ҳисоблайман. Бу сиз бошлангич ташкилот жанговарлигини ошириш қийин.

Т. МАКСИМЧУК,
Термиз автобус-таксомотор паркия колонна бошлиғи,
партия ташкилоты секретари.

Делегатлар ҳақида ҳикоялар

ЯХШИДАН БОҒ ҚОЛАДИ

Рўзимат Ражабов бундан тўққиз йил муқаддам Хива районидagi Беруний номи колхоз правлениеси раислигига сайланган, қўпчилиги туғиб қўйган ораусини амалга оширди: 7 гектарлик бог ташкил этди. Ҳар йили кузда, баҳорда колхозчиларнинг хонадонларига мевали дарахт ниҳолларини тарқатирди. Янги раис правление йигилишларида колхозчиларнинг фаровон турмуши далада ишлаб топан иш ҳақи билан бирга томорқаси, боғидан олган ҳўсилга ҳам боғлиқ, деб таъкидларди. Унинг мақсади — она қишлоғи Жўренин боғларга, мевали дарахтларга буркаш эди.

Турғунлик даврининг аччиқ ҳатолари — пахта монокультураси, ҳалқ манфаатларини ўйламастан, қандай қилиб бўлмасин планни бажаришга уринишларини меҳнат аҳли жуда яхши билишляди. Рўзимат Ражабов шу йилларда ҳам колхозда боғларни кенгайтириш йўлидан бори. Албатта, бу осон бўлмади. Боғлар учун ажратилган ерлар қўпайгани билан пахта экиладиган майдонлар камайитирилди.

Ўтган йили правлениега қишлоқнинг кексаларини, соҳибқор бобгонларни тарқатиф этди.

— Қишлоғимизда шундай оилалар борки, мева, узумни, сабзавотларни шаҳардан қўтариб келаяптилар. Айрим қўчаларимиздаги ҳовлиларнинг олди бўш. Нега шу ерларга мевали дарахтлар экилмайди? Боғларимизда турли мевалар пишиб етмайди? Пилла қўрти учун тут экимиз-у, ўзимизни ёддан чиқариб қўйиларди. Бу биз, ёшларга ҳам қанчалик салбий таъсир қўрсатиши маълум. Шпгторларда меҳнат қилган элда эди, дер эдигу, амалда эса... — дейди тракторчи, ёш коммунист Рашид Шарипов. — Қайта қуриш даври инсонга бўлган муносабатини ўзгартирди.

— Областимиз аҳолиси ҳар бир киши ҳисобига мева, узум истеъмол қилишда республикада охириги ўринларда. Нега шундай бўлди? Аҳволни ўнглаш ўзимизнинг қўлимизда. Боғларга эътибор — ҳалққа эътибор. Шунинг учун ҳам бир қарич ер бўш етмаслиги керак, — дейди Р. Ражабов. — Чорвачилик фермасида ҳам икки гектарлик бог қилидик. Ниҳоллар баравар, Чорвадорлар ишдан бўш вақтларида боғда ҳўрдиқ чиқарадилар. Уларига зарур сабзавот, мева-ларни етиштирадilar.

Соҳибқорларнинг боғдорчилигини ривожлантириш. қишлоқда мева, узум етиштиришни қўлайлаштириш доир таърибаси ибратли. Колхоз боғида область бобгонларининг таъриба мактаби ишлаб турибди.

— Авваллари инсонга гам-ҳўрлик, унинг жамият ҳаётида актив иштирок қилиши тўғрисида амалий ишдан кўра гап кўп бўларди. Бугун онгли, актив меҳнат фаолиятини колхозга бағишлаган отахон ва онахонларимиз пенсияга чиққандан кейин улар кўп ҳўлларда эсдан чиқариб қўйиларди. Бу биз, ёшларга ҳам қанчалик салбий таъсир қўрсатиши маълум. Шпгторларда меҳнат қилган элда эди, дер эдигу, амалда эса... — дейди тракторчи, ёш коммунист Рашид Шарипов. — Қайта қуриш даври инсонга бўлган муносабатини ўзгартирди.

Ҳўжалик юксалишининг бош омили инсонга меҳрибонлик, унинг талаб-эҳтиёжларига сезгирлик билан қилинаётган муносабатдир.

— Ҳали ишимизда камчиликлар, муаммолар кўп, — дейди раис. — Планлаштиришда номувофиқликлар бор. Маъмурий бўйруқбозлик давом этмоқда. Ҳўжалигимизнинг умумий майдони 2.500 гектар. Шундан 1.760 гектари пахта, жами майдоннинг 20—22 процентига бошқа экинлар экилмоқда. Бу ниҳоятда оз. Бу аҳолида алмашлай экиншни том маънода жорий этиш мумкин эмас. Чорвачилик учун мўл озуқа базиси яратишга қамалда 650 гектар ер ажратилиши зарур. Бундан ташқари мева, сабзавот, полиз экинлари экиш учун ҳам ер етарли эмас.

Ҳўжалик меҳнаткашларининг бу йили режалари катта. 1.760 гектар ердан 6.000 тонна пахта ҳўсили олиш мўлжалланган. Шунинг 30 тонна пилла, 1.000 тонна сабзавот, 620 тонна сўт, 115 тонна гўшт етиштирилади.

Кейинги йилларда колхозда 624 ўринли мактаб, 80 койкали касалхона, турли социал-маиший объектлар қурилди. 10 пахтачилик бригадасида замонавий дала шийпони ишлаб турибди. 10 минг ўринли стадион ишга тушди. Йўллар асфальт қилинган, 70 процент хонадонга газ ўтказилган. Яқинда колхознинг Жўрен участкасида «Маҳалла уйи» қурилиб, ишга туширилди. Қишлоқ аҳолисининг тўйлари, маросимлари шу ерда ўтказилади.

Беруний номи колхоз социал-маданий тадбирлар учун иқтисодий заминга эга. Пахта, чорва ва қишлоқ ҳўжалигининг бошқа соҳалардан юқори даромад олинапти. Кейинги тўққиз йил давомида пахта таъйрлаш планлари охириги билан бажарилиди. Ўтган йили дала ташкилотидан 200 тонна кўп оқ олтин сотилди, ҳўсилдорлик 32,5 центнерга етди. Соф даромад 1,5 миллион сўмни ташкил этди. Рентабеллик 40 процентга ошди.

— Авваллари инсонга гам-ҳўрлик, унинг жамият ҳаётида актив иштирок қилиши тўғрисида амалий ишдан кўра гап кўп бўларди. Бугун онгли, актив меҳнат фаолиятини колхозга бағишлаган отахон ва онахонларимиз пенсияга чиққандан кейин улар кўп ҳўлларда эсдан чиқариб қўйиларди. Бу биз, ёшларга ҳам қанчалик салбий таъсир қўрсатиши маълум. Шпгторларда меҳнат қилган элда эди, дер эдигу, амалда эса... — дейди тракторчи, ёш коммунист Рашид Шарипов. — Қайта қуриш даври инсонга бўлган муносабатини ўзгартирди.

Ҳўжалик юксалишининг бош омили инсонга меҳрибонлик, унинг талаб-эҳтиёжларига сезгирлик билан қилинаётган муносабатдир.

— Ҳали ишимизда камчиликлар, муаммолар кўп, — дейди раис. — Планлаштиришда номувофиқликлар бор. Маъмурий бўйруқбозлик давом этмоқда. Ҳўжалигимизнинг умумий майдони 2.500 гектар. Шундан 1.760 гектари пахта, жами майдоннинг 20—22 процентига бошқа экинлар экилмоқда. Бу ниҳоятда оз. Бу аҳолида алмашлай экиншни том маънода жорий этиш мумкин эмас. Чорвачилик учун мўл озуқа базиси яратишга қамалда 650 гектар ер ажратилиши зарур. Бундан ташқари мева, сабзавот, полиз экинлари экиш учун ҳам ер етарли эмас.

Ҳўжалик меҳнаткашларининг бу йили режалари катта. 1.760 гектар ердан 6.000 тонна пахта ҳўсили олиш мўлжалланган. Шунинг 30 тонна пилла, 1.000 тонна сабзавот, 620 тонна сўт, 115 тонна гўшт етиштирилади.

И. ИСМОИЛОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати»
муҳбири.

ИҚТИСОДИЙ ИСЛОҲОТ НАЗОРАТ ОСТИДА

«Ўзгарадстрой» бирлашмасининг Нукус уйсозлик комбинати коммунистлари тўб иқтисодий ислохотнинг бериши устидан қатъий партияий назорат ўрнатдилар. Ҳўзирнинг ўздаёқ корхона коллективи маблаг ва материаллар сарфини ҳисобга олишининг чек системасига ўтди. Пландан ташқари топширилган дастлабки уй илгор системани тезроқ жорий этишни талаб қилган партия ташкилоты қарори тўғрисида илғий далили бўлди.

Айрим мутахассислар бу иш муваффақиятсиз бўлади, деб таҳмин қилган эдилар. улар коллективни ҳали «гўр» деб ўйлашарди. Комбинат ишига хос бўлган иқтисодий ҳисоб-китобларни таҳлил қилган партия комитети коммунистлар, партиячиларнинг эътиборини кўп-лаб цемент, қўм, бошқа материаллар исроф бўлаётганлигига қаратди. Бунинг сабаби оддий — мустақиллигининг йўқлигидир. Чунки бригадаларнинг ҳеч бирига пи-ровард хом ашё тегишли бўлмайди ва унинг учун ҳеч ким жавобгарлиқни зиммасига олмайди. Исрофгарчиликни фақат қаттиқроқ назорат билангина бартараф этиш мумкин. Шунинг учун ҳам чек системаси бу йўналишда энг маъбул деб топилди. Аммо корхонада ҳамма ҳам бундай ўзгаришларни истаётмайди: эскичасига фикрлаш, эскичасига яшаш одати ўз таъсирини ўтказарди. Шундан кейин партия ташкилоты зиммасига одамларнинг тайёрга айерлик, ўз кучига ишонмаслик кайфиятига барҳам бериш вазифаси юклатилди.

Ҳар бир цехда, бригадда коммунистлар уюштирган умумий йиғилишларда бўлиб ўтди. Бу йиғилишларда материал ва ресурслардан оқилона фойдаланиш тўғрисида гап борди. Уларнинг ҳар бирида ҳисоб-китоб шаклини ўзгартариш тўғрисида кенг тарқатилар айтилди. Партия комитетининг комиссияси бу тақдирларни умумлаштириб, мутахассисларга ўрганиш учун берганли, улар таажжубларини янгра олмайлар, тақдирлар йиғилиши олимлар ишлаб чиққан чек системасини батафсил ақс эттирган — фақат ишчиларнинг терминлари жўрор, келтирган нисоллари эса конкретроқ эди.

В. Макрушин, Л. Надекина, М. Алопов бригадалари биринчилардан бўлиб чек системасида ишлаб бошладилар. Бир ой ичнда улар тежаган материал билан ҳўнаи квартира қуришга етар экан. Тежаган материаллар қийматининг бир қисминини бригада аъзолари мукофот тари-зида олдилар. Бу намуна янги ишчи ривожлантиришга яхши ҳисса қўшди — комбинатда қўпгина бошқа коллективлар чек системасига ўтказишларини талаб қилдилар.

Ҳўзир корхонада чек системаси учта асосий цехда, ўнлаб бригадаларда жорий этилган. Нукус уйсозлари Бутуниттифок XIX партия конференцияси очилиши кунига пландан ташқари яна битта турар жой биносини фойдаланишга топширишга аҳд қилдилар.

В. ГЛАДИЛОВ.

ДЎСТАЛИК ЧЕГАРА БИЛМАС

Ўзбекистоннинг Поп райони ва Олтой ўлкаси ҳўжаликлари бевосита иқтисодий алоқа ўрнатдилар. Яқинда Попдан Олтойга 30 нафар ёш колхозчи ёғоч таъйрлаш учун жўнаб кетди. Айлн пайтда Олтойга серкўш республикамиз совгалири — помидор, қарам ва мева ортлган 15 та юк машинаси жўнаб кетди. Бу машиналар ёғоч ортиб қайтди. Кузгача ёғоч таъйрлашда ишлаш истагини билдирган яна 70 нафар қўнгилдан иборат икки группа жўнаб кетишга ҳўзирлик қўймоқда.

Социал ривожланиш планига мувофиқ Поп районида уй-жой қурилиш, кенг авж олдирилди. Бу вазифанинг ҳал этилишига ёғоч-тахтаннинг етишмаслиги тўс-

қилик қилмоқда. Эндilikда моддий ресурсларни ўзаро айирбўлаш ҳақида аҳдлаш ишлаб бошладилар. Олтойликлар ўзбекистон планни қўшимча қўймоқда, ёғоч-тахта ва ушунча картошка етказиб берадилар. Бунинг эвазига икки юз тонна помидор ва шунча тарвуз оладилар.

Шартномада қайта қуриш таърибларини баҳам қўриш, маданий алоқалар ва туристлар группаларининг сафарилари ҳам қўзда тутилган. Мактаб таътили кунларида юқори синф ўқувчиларининг катта группаси спорт-меҳнат лагерларида дам олиш ва ишлаш учун Олтойга боради.

Қайта қуриш фидойилари

ҚИРҚ ҲУНАРНИНГ ЭГАСИ

районидagi «Правда» колхоз территориясида 613 минг сўмлик гидрометеорология табириларини муддатидан тўрт ой аввал амалга оширди. Шу йилнинг учинчи кварталда фойдаланишга топширилиши мўлжалланган 250 гектар майдонда дренаж қувурларини ётиқ иш ишлари февраль ойида тугалланди. Колхоз аъзолари бу ерларда деҳқончилик қилишмоқда.

Геннадий Александрович бошқиб бригада аъзолари дам олиб маданий ҳўрдиқ чиқарадиган вагон-уйда мукофот топширишга бағишланган тантанга бўлди. Бошқарма касаба союз комитетининг секретари Нурулла Турсунов ишлаб чиқариш бўлимининг инженерини Исо-миддин Валиев ва бошқалар меҳнат илгорларини самийий таърибладил. Йингига қўшни участкадан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, бригадининг устози Василий Иванович Жўравлев ҳам етиб келди. Шогирдининг қувоничига шерик бўлди, ишда ютуқ билан кутлаб, келгусида муваффақиятлар тилади.

Геннадий Василий Ива-новичга қариндош. 1964 йили

Бошқирдистондан унингга меҳмон бўлиб келганда эски-кавадорга меҳри тушди. Шу касбин деб Бўхорода қолди. Жўравлев бу қатъийлик жиниянга касб сирларини кунт билан ўргатди, малака-ли эскикаторнинг қилиб тарбиялади. Мана, 24 йилдан бери турли канал ва кол-лекторларни қазиб, ерлар-нинг мелiorатив ҳўлатини яхшилаш ишларига фаол қатнашиб, гайрат-шжкоат қўрсатиб келмоқда. Энди-ликда у бошқармадагина эмас, «Амуўхарақанал-строй»да, ҳатто Ўзбекистон ССР Сув ҳўжалиғи қурилиш давлат комитетига ҳам таъинди, таъриблари эскика-ватори. Ҳалол, самарали меҳ-нат билан алга танилди, ҳўрмат-эътибор топди. Шон-ли Коммунистик партия са-ляфига ўтди. Қўснини Меҳнат Қизил Байроқ, «Ҳўрмат белгиси» орденлари, қўлаб медаллар беади. Республи-камиз мелiorаторлари ора-сида биринчилардан бўлиб Звездий шаҳарчасига бори-ди. Гагарин номидаги вим-пелга сазовор бўлди.

Меҳнат фаолиятини шогирдликдан бошлаган Ген-надий Александровичнинг ўзи бугунги кунда ўндан эиёд

ёшларнинг меҳрибон усто-зи. Уларга касб сирларини астойдил ўргатади. Моҳир, сергайрат эскикаваторчилар қилиб етиштириди. Шогирд-ларнинг аксарияти у билан бир коллективда қолди. На-тижада, 3 кишилик эки-паж аъзолари қўпайиб, 11 кишилик бригадга айлан-ди. Илгор коллектив тобора ном таратапти. Бултур 11,6 километр узунликда коллектр ва 17,5 километр ёпиқ дренаж тармоқлари барпо қилинган, план топ-шириғи белгиланган муддат-нинг ярмидаёқ бажарилиди. Биринча тармоқда ҳаммадан аввал социалистик мажбу-риятини адо этди.

Эскикаторчилар бригада-си шу кунларда Свердлов районидagi «Келеснодо-рокий» коллекторида иш-ляпти. Меҳнат календарига 1989 йил ҳисоби очил-ган. Узунини 18 километр бўлган бу коллектрда 870 минг сўмлик реконструкция-тозалаш ишлари амалга оши-рилиши керак. Уни йил охиригача тугаллаш план-да ҳам асқотмоқда. Эскика-ваторларни ҳўда-беҳўда ре-монт заводига жўнатишмай-ди, жузъий ремонт ишлари-ни ўзлари бажаришляди, иш-га ярамай қолган айрим де-талларни бошқарма уста-

ламоқда. КПСС Марказий Комитетининг Бутуниттифок XIX партия конференцияси-да Тезисларини ўқиб-ўрга-ниб, кенг муҳокама қила-ётган бригада мелiorатор-лари ушбу аянжумани амал-лий ишлар билан кутиб олишга астойдил ҳаракат қилаяптилар.

— Муваффақиятларимиз-нинг ҳам бир нечта оми-лялари бор, — дейди Генна-дий Александрович. — Тех-ника сирларини пухта эгал-лаш, меҳнат итнзозии, иш-нинг қўзғини биллиш, илгор усулларини кенг қўллан-иш ва ҳўказо. Эскикаторлар-нинг 8 соат ишлатмаси, уларнинг техник қаровига вақтинини аймаймиш.

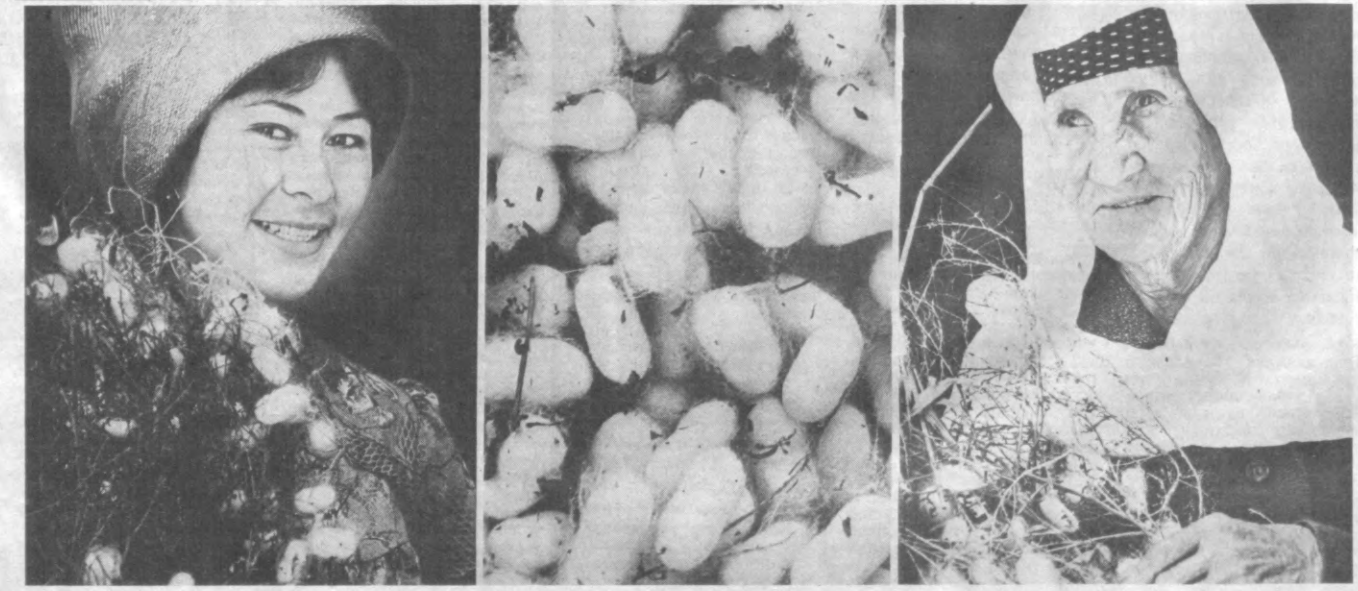
Дарвоқе, Зубов олий маъ-лумотли инженер, сирдан ўқиб, диплом олди. Ҳам-касблари уни институтни битиргач, бригададан кетса-керак, деб ўйлашганди. Йўқ, у коллективда қолди, би-лимини оширган шу иш-да ҳам асқотмоқда. Эскика-ваторларни ҳўда-беҳўда ре-монт заводига жўнатишмай-ди, жузъий ремонт ишлари-ни ўзлари бажаришляди, иш-га ярамай қолган айрим де-талларни бошқарма уста-

хонасида таъйрлаш учун уларнинг ишчи чизмаларини ишлаб беришляди.

Геннадий Александрович ўз коллективда уч вази-фини бажариб: ҳам меҳаник, ҳам мелiorатор, ҳам бри-гадир. Фақат шунга эмас, у жамоат ишларига ҳам фаол: моҳир пропагандист, бошқарма ҳалқ контроли группасининг аъзоси, Бўхо-ро шаҳар Файзулла Ҳўжаев район Советининг депутаты. Пропагандистлар сафида ил-гор иш усулларини тарғиб қилади, ҳалқ назоратчилари билан биргаликда ҳўжасиз-лик, исрофгарчилик ва бош-қа салбий иллатларнинг бўл-маслиғи учун курашляди, депутат сифатида меҳнаткаш-лар нақазлари асосида қури-лиш ҳамда ободончилик иш-лари тўла-тўғис, сифатли бажарилишини қўлаб елиб-югуради.

Тоққа чиққан қўққини қўзлар, дейишляди. Геннадий Зубов бошқиб бригада эри-шилган утуқлар билан че-галарини қолдирганлардан эмас. Улар янги марралар-ни, юксак қўққиларни эгал-лашга шайланган. Коллек-тив етанқисини Геннадий Александрович Зубов дадил олға бормоқда.

Б. ҚАҲҲОРОВ,
«Ўзортгтекторстрой» трес-ти илғий-техник ахборот-лар бўлимининг ходими.

Калинин районидagi «Пар-тия XXI съезди» совхозида истиқомат қилувчи Ҳўсия ая Рўзиеваннинг ипак қурти боқишда ярим асрлик таъри-баси бор. У ҳар йили 1—1,5 кутн курт боқиб, мўл-қўл ҳўсил етиштирмоқда. Ҳўсия ая бу йил ҳам онла аъзола-рига бош бўлиб бир кутн ипак куртдан 100 кило-граммдан эиёд пилла етиш-тирди.

СУРАТЛАРДА: 1. Кекса пиллакорга набираси Ҳад-ча Ҳолисова пилла терими-да қўмақлашмоқда. 2. Ку-мўш тола хирмони. 3. Пил-лакор Ҳўсия ая Рўзиева.

А. ЗУФАРОВ фотолари.

Меҳнат нони ширин

Буҳанифа хола ҳовдла акиси Рустамжон билан аланималар тўғрисида гаплашиб ўтирган. Холдоралини қаҳқирди. У шошиб кетидан отаси ётган уйга кирди.

— Даджон, соғлигингиз яхшимми?
— Кел, болам, — ота мажолсиз қўлларини ёнида чуқуралаган ўғлининг елкасига қўйди. — Аччиққўл ўлаштириб, бог-роғ яратиб ниятин бор эди. Бемарияд дарад бунга халал берапти. У армонга айланмасин, бутун умидим сендан, ўғлим...
Холдорали Қозоқов ота насиятга амал қилиб чўлга отланди. Поп районидаги «Навабахор» совхозни эндилик таъинлаб қўйди. У ўттиз нафар ҳамшилони билан Бувайдалдан Аччиққўл масканига келди. Қимсаз дашт бағрида чайларай пайдо бўлди. Қамшизор ва шўр ерларини ўлаштириш бошланди.

Пиллар ўтди. Холдорали издошлари билан «Навабахор» совхоз марказидан 35 километр узоқ қўриқни ўлаштириди. Алоҳида бўлиш тузиди. Беш йил ичда Бекмирзаобод посёлкаси қад кўтарди. 750 гектар яроқсиз ерлар серхосил экинзорларга айлантирилди. 50 гектар мезорлар барпо этилди.

— Сафимиз йил сайин кенгайишда, — дейди бўлим бошқарувчиси Холдорали Қозоқов, — Немазатон, Пулатов, Назарқул Имомов, Қаландар Қўзиёв сингари азаматлар қўриқда меҳнат қилишарди.

Бўлим пахтакорлари буттур давлатга 748 тонна пахта етказиб бериб, социалистик мажбуриятини муваффақиятли бажаришди. 70 процент хом ашё биринчи сортга сотилди. Маҳсулот таннархи пландаги 110 сўм ўрнига 76 сўмга тўғри келди. Бу йил таннархи 51 сўмга тушириш кўзаланди.

Чўлқуварлар қўлламада 600 гектар майдонга барака уруғи қаддади. Айни пайтда гўза илғор агротехника қондалари асосида парварши қилинапти. Абдурахмон Исмоилов, Абдуҳалим Турдалиев бошлиқ бригадалар ўзлар мусобақада пешқадам. Механизаторлардан Ҳамидулла Махмудов, Акрам Пулатов, суғичлардан Назарқул Имомов, Бақодир Мавлонов, Турсунбой Аҳмаджонов дала ишларида гайрат-шижоат кўрсатишапти. Коммунист Холдорали Қозоқов чўлга ишни тушган ҳамқишлоқларига нишон, отаси орзу қилган манзиллар сари борапти.

— Савдо ҳодимлари, шифокорлар, алоқачилар бизни тез-тез эслаб туришса, ишимизга мадад бўлади, — деди Холдорали. — Автобус йўл, шароит оғир. Булар ҳал этилса, чўл гавжумлашади. Аччиққўл янада обод қиламиз, бог-роғлар, экинзорлар яратамиз. Меҳнат нони — ширин!

Ингитнинг зўри ер очади. Чўл лочини Холдорали Қозоқов ана шундайлардан.

П. ЭРГАШЕВ.

БЕКАТДАГИ УЙЛАР

Мен ҳар сафар шу ерда узоқ кутиб қолам. «Бухоро—Шофиркон» маршрути бўйлаб қатновчи автобусдан тушимин билан «Гийш» заводида бекатда гулжон одамларини кўраман. Улар қишлоқларга жўнайдиган автобусларнинг охирига рейсларига қандайдир сабаблар билан улгуролмай қолишади. Бу гал ҳам шундай бўлди. Бекатга йўловчи машинада етиб келдим.

Дарахт пенасида ўтирганларга яқинлашдим. Дарахт — бу ерда асосий бекат. Қаҳратон қишда ҳам, жазирама ёзда ҳам. Уч томони гишт, бетон плиталар билан тўсқинлар ўтиргичи бекат эса гўё савлат учун қурилган. Иккари дим, зах, кўнгли айир даражада ифлос. Бу ерда ҳамма нарс бора: латта-путта, қозғолар, папирос қолдиқлари... Чоратрофда шу аҳоли.

Диктатимини саккиз-тўққиз ашларданга бир бола жаб этиди. Унинг анди бобо бўвиси. Йўлда машина кўридан дегунча бола югуриб чиқиб кўл кўтарди. Ушанда унинг чехрасида савин, хайрат учқунлари акс этди. Қўзларни порлаб кетди. Машиналар бурилиш жойида секинлаганда уларга болаларга соддалик билан таппинади, сўнг изига маънос қайтади.

Мана, «УАЗИК» машиниси асосий йўлдан иккинчи даражали йўлга бурилла бошлади. Орқа ўриндиқда бошлиқ аяллаганча ўтирибди.

У болани кўриши билан қора кўзойнагини тақиб олади. Машиналар ўтаверади. Бу ҳол такрорланаварида. Яна, яна, яна... Бола кўзларида ёш айналади. Бунга яшириш учун юзини бувисининг бегрига босади. Буви боланинг сочларини сийлади: «Хайра бўлмани, кўзойнагин, сен ҳам бир кун ана шуларга ўхшаб машина минсан», — дейди. Бола бувисига жўрайиб қарайди: «Машина минсам ҳам, қора кўзойнак тақмайман. Майлими, буви!»

Мен эса ўйлейман. Жуда кўп насалар ҳақида ўйлейман. Неге биз ларқаймиз? Қон-қонимизга сингган бу иллатни бартараф этиш наҳотки шу қадар мушкул бўлса? Неге биз ўзимизни танимаймиз? Автобус кутаётган чол-кампир, неваро. Машинида яллайиб ўтирган бошлик... Ахир улар бир бутун — ўзимиз-ку! Ахир биз бир хонадонимиз: тоза ҳаво тақсимоти теппа-тег, қуёш нури барчамиз учун баравар, табият жонобасига ҳаммамиз мафтунимиз, обғимиз остидаги ер ҳам ҳар хил шаклда эмас, ҳар қалай юмалоқ-ку! Неге бир қорғоларча, папирос қолдиқини бамайлихотир ерга улоқтирмай-да, бунга одатий бир ҳол деб ҳисоблаймиз? Неге биз кўзларимизни яшириш учун қора кўзойнак тақиб оламиз? Ҳар ҳолда ишни саломга алик олишдан, ҳақ остидаги қорғоларча парчасини териб олишдан, бир-биримизнинг кўзимизга тик боқибши ўрганишдан бошласак ёмон бўлмасди.

ТАРИХГА БИР НАЗАР

Шофиркон райони тарихини ва рақлаганимизда ақиб бир ҳиссиёт оғушида қолдим. Бу кеска тарих билан юзма-юз бўлганда кечадиган табиий ҳол: кўнча дунёнинг бутун кенглигига мураккаблигини, ҳаёт боқийлигини, яна ажабтовуру ҳангомлари жажжон юрагинида сийдира олайман. Кўрагини юрагинида торлик қилади. Ҳаммаси худди тўғридагидек рўй берибди. Худди сен ҳаётда оламиде кезиб юрибсан. Қонот нақадер чексиз бўлса, сенинг ўй-хаёлларин ҳам шу қадар ҳал-хушудаси, шу қадар бетизгин. Аслида эса булар рўй эмас — ҳақиқат, чин ҳақиқат. У сизни эртанг қамчи алапаламиди, ўтмишининг қора қуқларини-ю зим-зим туғиларига рубурў қилади. Сиз яшаётган бир парча ер—Ватанингиз бир бўлган. Ватанингиз ўтмиши ва ҳозирги эса сизни лоқайд қолдирмайдиган, албатта.

...Бир пайлар бу ерлардан, машхур ипак йўли ўтган. Не-не қаровлар турна қотар бўлиб ўтмишган. Бу йўллар, бу қадим йўллар барчасига гувоҳ... Шофиркон ўзига хос қадимий тарихга эга. Район тарихи ҳақида жиндий эса юртсизлик, эҳтимол ортиқчилик қилмас. Бухоро тарихининг буюк билимдони Мухаммад ибн Жафар Наршахий бу ҳақда шундай ёзади: «Бухоро ва унинг атроф ерларидида ақдорларнинг энг қатъис... Қарман ва Шошурқом ақдоридир. Мухаммад Наршахийнинг «Бухоро тарихи» китобида баён этилишича, Эрон шоҳи Кисроннинг ўғли, сасонийлар сулоласидан шахзода Шошурқом отаси билан аразлашиб, Бухоро сари йўл олади. Бухоро подшоши Бухорхуод шахзодини очик чехра билан қаршилаб, ундан ёрдамни аямасликига баъда беради.

Бухорхуод овчиник билан шугулланганини хуш кўрувчи, табиятининг нодир лавҳаларидан лавҳалариди Шошурқом маълакатининг энг сўлим воҳаси — ҳозирги Шофиркон ерларини ҳада этди. Нихотдада хушманзарра, баҳаво, тупроғи асил бу ерлар келгинди шахзодега, шубҳасиз, маъқул тушади. Шундан сўнг Шошурқом ҳалқ ердамида катта анҳор қаъридади. Бухоро шахрининг минггаб хунармандлари, қосиблари, турли касб эгалари белларини маҳкам боғлаб, хашарга отланишди. Улар шахзода инти довуруғини таратишга ҳисса қўишлари, қора меҳнатлари билан Шошурқом номини абадийликка муҳрлашлари лозим эди. Шундай бўлди ҳам. Эл қазган ариқни сувадан аввал халқнинг пешона тери ювди. Аммо шахзода анҳорга эса номини қўйишни афзал кўрди: Шошурқом, яъни Шошурқом ериги.

Халққа зулм ўтказишни, унинг қуқидан фойдаланиб, қонини зулудек сўришни одат қилган Шошурқом қарбунда этди. Деҳқончилик, чорвачилик учун қулай бу ерларга қишлоқлар кўчиб кела бошлади. Ҳаёт изге тушди.

Абу Ҳасан Нишопурий «Ҳазонил улуғ» асарида ёзишча, Вердонзе қалъеси Шофиркондан ҳам қадимий тарихга эга. Шошурқом бир неча ўз йиллар аввал Вердонзе қалъаси мавжуд бўлган. У амалдорлар учун оромгоҳ ваъфасини ўтган. Вердонзе энг катта савдо маркази — турли вилоят савдогарлари кетайдиган Бозор йўлининг ҳақида ҳам таъминланган бўлган. Ҳазонил улуғ Вердонзининг ҳозирги қалъасини кўра киши тарихий ёдгорликларни кўра қорамчида асраш учун бу ерда жуда катта ишлар қилинишни кераклигини ҳақида бекхатир ўйлайди.

Бундан бир минг уч йил олдин араблар истислоҳ дарида Шофирконда Шошурқом авлодларидан Вердон

Хаддоқ қумронлик қилган. У араб лашкарбосини Кутаба билан яқинлашган жамга чиқиб, қалок бўлган. 1000 йиллар давомида эзилган, ҳақ-хуқуқи топилган, қора қуқларини боқиб турган Шофиркон халқини инқилоб туғилган озода ҳаётга эришди, эркин нафас ола бошлади. Ҳамнинг кўрагига шамол теғди. Инқилоб садолари асрий оролар рўёвга чиқадиган ойдин қуқлар келганидан дарак берди.

Улуғ Октябрь шарафати билан район қисқа муддат ичда ҳар томонлама тараккият этди. Республиканинг биринчи президенти Йўлдош Оқунбобоев Шофирконга таширф бўлибларидан бир ҳовуч тупроқни қўлига олиб, «От тақасиде ерда бир центнер ҳосил битишига шубҳа йўқ» деб таърифлаганди. Бу муболага эмас эди. Бу таъриф бағоят ўринли эканлиги кейинчалик ўз исботини топди. Ҳаёт унумдор ерларнинг савоати билан қолхоз ва совхозларнинг иқтисодий қуввати ошди. Халқнинг моддий ва маънавий шарафлари яхшилана борди. Янги посёлкалар, обод қишлоқлар, бог-роғлар вужудга келди. Деҳқончилик маданияти ўсди. Шофирконнинг қора қишмиш-ю қанду асал меваларининг довури оламни тугди.

Ана шундай бир пайтда, яъни район гуллаб яшайётган 70-йиллар ҳақида яна бир «қашарча» пайдо бўлди. Халқимизда қашар сўзи ҳаётбахш маъно касб этди. Энг оғир синовларда бу сўз қалбларимизга қуч-қувват берган, буюк режаларини амалга оширишда қўл келган. Эзу одаларимиздан бири — қашарда минг-мингга қишлоқлар қалб амир билан широкот этганлар.

Аммо янги пайдо бўлган «қашар» чинининг нияти бўлак эди: ҳар қандай йўл билан бўлса-да ўз ниятларини амалга ошириб широкот қозониш, довуру тараккият, баландпарвоз нутқларидан «схота рапорти» билан оғиз қўпиртириш...

У нимаси биландир Шошурқом ўхшаб кетарди.

келди. Бундай олиб қараганда, ҳаммаси жўн эди: майдонларга шўр суви оқизилди, сўнгра узоқдан оқ пахта бўлиб қўриган ҳосил эмас, оппоқ шўр бўлиб чиқди. Ҳар ким экиннинг ўради деганлар шунда.

Ҳавир сувадан кўтарилганда (Шўрқул сувадан фойдаланганга қадар) район ерлари қуқли, ўрта, қуқсиз шўрланганлиги маълум бўлди. 1978-84 йилларда мазкур сўний деңгиздан район экинзорларига йилга 30—40 миллион куб метр шўр сув берилган. Кейинги йилларда ҳам бу кўрсаткич 10—15 миллион куб метрга тўғри келганини айтмайдиган бўлсак, бунга тоқат қилиб бўлмайди. Бу ўтмиш хатоларининг давом этиши, холос.

Шўрқул каналини вужудга келтириш учун кўп ишчи қучи, катта маблағ сарфланган аниқ. Қанақадан қанча кишилар иссини иссиқ, совуқни совуқ демая машаққатли меҳнат қилишди. Пешона тери тўқиб, қанб кўрини бағишлаб, фидойилик намуналарини кўрсатишди. Ушанда уларнинг чехрасида ҳорғинлик аломатлари кўриниб турган бўлса-да, қўзлариди ишонч ёлқиллари парларди. Афсуски, улар алданётганлиқларини билмасдилар.

ҚОВЖИРАГАН НИҲОЛЛАР

Шўрқулдан бир неча йил давомида оқишдан сув районида қишлоқ хўжалиги экинлари ҳосилга салбий таъсир ўтказди. Район агроносот бирлашмасининг етакчи мутахассислари «Бу зарарини ҳеч нарс билан қоплаб бўлмайди» дейишганда ҳақиқат эдилар. Зарарини ҳақиқат ким аниқ ҳисоб-қитоб қилмаган. Қисқаси, қанчадан қанча давлат маблағлари ҳавога совирилди. Бунга ҳисоблаб чиқилган ҳосил бўлган рақамнинг салмоғидан чўйиди киши. Мухими, нақадер аччиқ бўлмасин ҳақиқатни тан олиш керак. Мухими, масъулиятдан қочмаслик...

Шўрқул сувадиди фойдаланганга қадар районида пахта ҳосилдорлиги гектар бошига ўртача 30 центнерни ташкил этарди. 1985 йилга келиб бу кўрсаткич 22 центнерга тушди. Шўрқулдан фойдаланиш қисман қамайиб, Амударё сувадиди далавлари сўғирди йўлга қўйилган, 1987 йилда пахта ҳосилдорлиги 28 центнерга етди.

ғориш норма ва схемасига амал қилинмади. Шунингдек, шахсий хўжалиқларнинг томорқаларини сўғиршиш ҳам масъулиятсизлик рўй берапти. Томорқа ерлари хўжалик ерига қараганда қарағандан ортиқча сўғирлиб, оби ҳаёт исроф этиляпти.

Забестон Компартияси Марказий Комитетининг VII пленумида бу борадаги нуқсонларга принципий баҳо берилди. Пленум материалларидан таъкидланганидек, «...кишиларнинг аҳолига самардорлик позициясидан туриб баҳо бериладиган бўлса, меъдорация соҳасидаги реконструкция ишлари ҳамон секинлик билан ва паст сифатда олиб борилаётганини эътироф этиш керак».

Шўрқул фожиясига дахлдор нуқсонларини тузатилган пайт келди. Бунинг учун су ресурсларини тежаш, сўғиршида сувини тежашдиган технологияларни қўлланни, имконият ва резервларини излаб топиб ишга солиш талаб қилинади. Янгича қишлоқ мавриди шунини тақозо этади.

БУХОРОНИНГ БИРИНЧИ ДАРАЖАЛИ МУАММОСИ

...Бола бувисига сув ичман деб ҳархаш қилади. Ариқдан оқётган сув лойқа, бутанок.

— Ичма, болам, ичма, касал бўласан.

Чол мингиллади: «Қўй, кампир, боланинг раъзини қайтарма. Ичин, сув етти юмаласи ҳалол бўлади».

...Кейинги йилларда районида ўткир ичак касаллиқларидан тиф ва перитонит кенг тарқалди. Фикримизнинг исботи учун икки йиллик кўрсаткичларни таққослайлик. Эътибор беринг: 1986 йилда 19 киши хасталиқларга чалинган эди, 1987 йилда эса 160 киши тиф ва перитонитга йўллади. Мутахассислар бу салбий ҳолатнинг сабабини излашга тушдилар. Шубҳага ўрин қолдирмаслик лозим эди. Маълум бўлишича, касаллик тарқатувчи асосий манба сув экан. Экинларнинг широбат усулида сўғиршида агротехника қондалари қўпол равишда бузилган. Паррадавичлик фермаларидан келтирилган чинқидилардан нотўғри фойдаланишдан ана шундай аялчи оқибатларга олиб келган. Фақат бугунча эмас, қишлоқларимизда тозалик ва ободончиликка етарли ривож қилинмаётганлиги

Салим МУХТОРОВ

ШўРҚҮЛ ҚИСМАТИ

ҚУЮШҚОНДАН ЧИҚИШ

...Бекат сояси қуюқлашмоқда. Ҳадемай қоронғилик қуқиди. Қол қўрган кеңирганлариди хўжа қилади. Мудҳиш уруш асоратлари унинг юрагини тилка-пора этган. Улар уч аёка-уқ фронтга отланишди. У Берлингақа бўлган қашар-мамот йўлини босиб ўтди. Урушдан галаба билан қайди, ақалари қайтишмоқди. Орадан кўп ўтмай отаси дунёдан ўтди. Онанс яримта ҳоли бўлиб қолди. У машаққатли қуқларини бошдан кечирди. Лекин ўқимасди, меҳнат билан овунади.

— Замон тўқчилики, фаровончилик, — дейди чол қучур уф тортиб, — Лекин ушанда ақрим қаттабон рақбарлар қуюшқондан қиқиб кетишди. — Аслида ҳам шундай бўлганда. Уни област тарихи ҳали қўрмаган ишбилармон рақбар деб таърифлашдан бошлашди. Тариф-таъсирлар қанчалар силлиқ эди ўшанда. Ҳаммабиса рисолавдигек эди гўё. Мақтовлар сел бўлиб ёғилиб тургандан сўнг албатта ишончини оқлаш керак. Бунинг учун эса у қандай қилиб бўлмасин ниҳотда долзарб муаммоларини хамирдан қил суғурганда олпа-осон ҳал этиши (у ўзини бунга қодир деб ишонарди), уни шунга қодир деб ишонтирарди, шон-шўҳар деб қозонишни лозим. Даровке, у сохта шўҳратпарастлиги билан келган Шошурқом ўхшарди. Кейин эса моқир ирригаторнинг, «ҳаммамиз учун хўрмалиги» рақбарининг «нодир қашарфити» кўп бор тилга олindi. Қарсаклар қалинди, олқишлар ёғилди.

У Шўрқул сув ҳавзасида катта ҳажмдаги сув борлигини яхши биларди. Шу ақтгача мазкур сув ҳавзасидан фойдаланишга ҳеч ким журъат этмаганди. Бунинг сабабини маълум эди: ҳавзанинг шўрлик даражаси ниҳотда баланд. Эз номин билан Шўрқул. Бир литр сув ҳисобига бу ерда 7 граммчага туз мавжуд. Бу нормадан анча юқарида бўлган. Бу ерда мазкур фактлардан ҳабабардор эди. Фактлар ўқар бўлди. Уларни рад қилиш қийин. Келгусидида аялчи ҳолат маълум эди. Аммо бу ҳақида ўйлаб ҳам қўришмасди. Хатонинг асорати ҳаддан ташқари катта бўлишини ҳаёлларига ҳал келтиришмасди. Не-не унумдор ерларини оппоқ шўр босишини, не-не мевали ва манзарали дарахтларнинг қовжираб қоллишини, халқ истеъмол қилмайдиган ер ости суварининг шўрлик даражаси ошшини мутахассислар шайма қилишганда таъсирчан бўтувчиларини жериқиб ташлаган бўлса ажаб эмас.

Шундай қилиб, Шўрқул каналини қазиб ишлари бошлаб юборилди. Бу ишга област хўжалиқларининг минггаб меҳнатқиллари жалб этилдилар. Билганда қил, белда қувват бўлган ҳар бир кишининг ўрни ҳақаридадиган йўлга пайдо бўлган, «қашар»нинг тутган қўли ана шундай эди.

1977 йилда Шофиркон районининг сўғирлашган ерларини сув билан таъминлаш мақсадида 45 километр узунлиқдаги Шўрқул канали чиқарила. Қанақадан секинда 30 кубометр сув оқади. Шўрқул сув омбори тўғрисида тўхталадиган бўлсак, маълумотларга қараганда ҳавзанинг сизими 170 миллион кубметрини ташкил этади.

1977-85 йилларда районида янги ерлар ўлаштириш ёлпасига ажаб олдирилди. Шу давр ичда режалар ва режасиз 5 минг 300 гектар янги ер ўлаштирилди. 1977 йил районида сўғирлашган ерлар 19 минг 100 гектарни ташкил этган бўлса, 1985 йилга келиб бу кўрсаткич 21 минг гектарга етди. Нетижада тақчиллик азга келиб, ҳатто Шўрқул сувини қучуқ оқар сувага қўйишдан ишлатиш ҳоллари ҳам содир бўлди.

Ҳўш, сохта ташаббусларнинг натижаси нима билан тугади? Қўзде тутилган фойда ўрнига қон қарар

ҳам бунга сабаб бўлди.

Санитария-эпидемиология станцияси врачлари қишлоқларга ёлпасига чиқдилар. Мавжуд аҳолини ўрганишга киришдилар. Шундай тартибсизликлар аниқланди, айтишга тил бормайди. «Ленинбод» колхозининг Ҳуломе қишлоғида қизик манзарига дуч келинди. Унг чиритилдиган қучуқрага тушаётган сув-анҳорга оқиб кетаркан. Шўрқоннинг қишлоғидан ўғадиган ариқ бўйидаги ахлат уюмлари оқар сув билан қувилиб, ўртақте қишлоғига бораркан. Бунга қарангки, деярли бarchа қишлоқларда худди шундай ахлат қузуатилди. Ҳамма жойда санитария-гигиена қондалари қўпол бузилмапти. Шўр, аҳолини яхшилаш учун нима қилиш керак! Албатта маълиси қилиш керак, дейишди рақбарлар.Шундай бўлди ҳам. «Ленинбод» колхозида ўтган катта йилдада профилактика ишларини олиб бормоганлиги учун бир-икки медицина ҳодимида қаттиқ қора қўрилди. (Қизик, районида бундай ёчлар аҳолига наҳотки фақат шўр сабабчи бўлишса!) Маълиси ёлқиб деълон қишлоғиди тозалик ва ободончилик ишлари мунтазам олиб бориладиган қучуқ экиннинг ҳеч қимининг эсига келмади. Тўғри санитария-эпидемиология станциясининг 68 кишига сарфлаб қилинганда улар 58 кишига жарима солинганлиги, 6 кишининг иши тегвотга ўтказилганини таъкидлашди. Шунингдек, ақрим жойларда «Оқар сув ифлосланган, уни ичма» деган варқақлар пайдо бўлди. Лекин бу хавфин бартараф этиш учун етарли эмас. Тозалик ва ободончиликка, қишлоқлар қўриқига кўрк қўйишдек муҳим ишга оммая киришилмапти.

— Комиссия келди, деб овоза тарқалса, қуқлар дарров тозаланади, — дейди «Ленинбод» колхоз эъзоси И. Бақоев. — Сўнгра яна ўш аҳоли. Ҳўжақўрсинига қилинган бундай ишлардан қандай наф бори! Ахир, сўзимиз билан ишимиз бир бўлиши керак эмасми? «Оқар сувини ичма» дейишяпти, касалликка чалинмасми киши. Ер ости сувини қишлоқсиз нима қилиш керак?

Дарҳақиқат, эндиликда ерости суварини истеъмол қилишга мутлақо яроқсиз бўлиб қолди. Узоқ йиллар тўхтосиз фойдаланилган оқибатда ерости суварининг шўрлик даражаси бир неча баравар ошди. Айни дамда халқ истеъмол қилмаётган ерости суварининг шўрлик даражаси бир литр сув ҳисобига нормадан бир грамм ўрнига 2,6—3,2 граммни ташкил этмоқда. Бу эса районида ошқон-ичак яллиғланши, буйрак касаллиқларининг қўйишга олиб келди. Абу Али ибн Сино бу ҳақида шундай ёзади: «Тўзун сувини кўп истеъмол қилсанг кўз олдиди қоронғиллашади, бошининг гўялиқлаб, қичма пайдо қилади». Аҳоли бу хавфин сезди, ерости сувадан дадил воқе кечиб, ариқ сувадан истеъмол қила бошлади. Бу ҳам пайд берди: тиф қўйлади.

Келинг, районида аҳолини ичимлик сув билан таъминлаш имкониятларини дорисдада фикр юртлайлик. Шуниси ақиларлики, район аҳолисининг бор-йўғи 2,4 проценти водопровод суви билан таъминланган. Бу район маркази аҳолисининг 19,6 процентига тўғри келади. Қоммунал водопровод учун қўйишча ақратилган ерда шу қуқларда иккита артезиан қудуғи қурилган. Улар атрофда эса қондага хилоф равишда қишлоқ хўжалиги экинлари экинлапти. Сувининг қаттиқлигини юмшатиш учун бу ерда махсус ҳовулар қазилмаган.

Райондаги ўта қолхознинг бирортаси ҳам шўр пайтага водопроводдан таъминланган. Илчн номли совхоздаги водопровод системалари эса йилда ич-тўрт ой ишлабди, холос. Бир неча йиллардан бун қуқларлар ремонт қилинган. Керакли зарарсизланиш ривчи хлор оқиги ҳамда етарли ишчи

чи қучи билан таъминлашни совхоз маъмурияти пайсалга солиб келмоқда. Водопровод сувининг шўрлик даражаси ҳам нормадан анча бир ярим баравар кўп. Район хўжалиқларини водопроводлаштириш планда бор-йўқлиги билан қизикди. Афсуски, 1990 йилгача бундай тадбирлар комплекс амалга оширилмас экан.

Област Совети ижроия комитети 1987-90 йиллар ҳамда 1995 йилгача мўлжалланган «Аҳолини ичимлик сув билан таъминлаш программасини тасдиқлади». Унда кўрсатилишича, 1987 йилда Қарл Маркс номи қолхозини Шўрқоб, Қалъа, «Ленинбод» колхозининг Ҳуломе қишлоқлариди артезиан қудуғи қазилди, сувини юмшатуви қослама қуриш режалаштирилган. Лекин бу иш ҳам номуаффақ сабабларга кўра рўйга қичмай қолди. Ҳолбуки, бундай хайрли тадбирлар ақрим районоларда теъзорлик билан амалга оширилмоқда. Олоқ, Қоракўл районоларида сувининг шўрлик даражаси бир литр ҳисобига ҳатто 10—12 граммни ташкил этапти. Қоракўл райони сувини юмшатуви қосламадан қўзлаб сотиб олинмоқда. Шунингдек, ҳар иккала районида қишлоқлар ўртасида бетон ҳовулар бунёд этиляпти. Сув таъшуви машиналар белгиланган графика қатнаб, аҳолини қучуқ сув билан таъминлапти.

Бу имкониятлардан ҳамма жойда илчон борича теъроқ фойдаланиш зарур. Халқимизнинг сиҳат-саломатлигини муҳофиза этишдек долзарб иш, иккинчи бурчимиз шунини тақозо этади. Шофирконда, областдаги деярли барча районоларда юқорида айтилган муаммолар қўлами ечиникини кутмоқда. Эндиликда ичимлик сувини Бухоронинг биринчи даражали муаммоси, дейишга тўла асос бор.

СЎНГИ БЕКАТГАЧА

Оқолтин районидagi «Фаргона» совхоз-техникуми кутубхонаси доимо гавжу. Бу ерда қизқарли кечалар, конференциялар тез-тез ўтказилиб турилади. Энг масканнинг 750 дан зиёд ўқувчиси

бор. Шохид Абдутолипова уларга китоб танилди яқин маслаҳатчи.
СУРАТДА: Ш. Абдутолипова.

У. ҚУШОВОҚОВ ФОТОС.

Муаммо, мушоҳада, мунозара

Иттифоқимизда туғилиш, шубҳасиз, йил сайин кўпайиб борапти. Афсуски, болалар ўлими ҳам ошмоқда. «Виз, оналар дарди — болалар ўлимидан кўз юмолмаймиз», — деган эди Бутуниттфоқ хотин-қизлар конференциясида Валентина Терешкова. — Бизда бир ёшгача бўлган болалар ўлими даражаси ривожланган капиталистик мамлакатлардагига нисбатан баланд.

Статистика маълумотларига ва «Неделя» ҳафталик газетасининг (№ 7, 1987 йил) ёзишига қараганда, болалар ўлими кўрсаткичи Иттифоқимиз қишлоқларида шаҳардагига нисбатан ортиқ; шаҳарларда ҳар минг гўдакка йилга 21,7 нафарини ташкил этса, қишлоқларда 32 нафарга туғри келади. Республикада аҳоли бундан ҳам оғир. Унинг сабаблари кўп, албатта: табиий муҳитнинг бир қадар ифлосланганлиги, медицина хизматининг ёмон ташкил этилганлиги ва, низоҳат, аҳоли турмуш тарзининг ҳануз талаб даражасида эмаслиги.

СУРХОН НУРХОНЛАРИ

Сарлавҳани шундай қўйишга қўйди, ўйлайди қолди. Нурхонни касдан ўлдирди. Ёш умрини гулдехазон қилиб қўйди. Таассуф! Ҳозир биз тақдирини ҳақиқат ҳикоя қилмоқчи бўлган аёлни эса (буғунги кунда) мутлақ берафқли ва лоқайдлик ўлимига олиб борди. У ҳам Нурхон сингари ўз ҳақиқат-хуқуқини талаб қилди, лекин ҳеч ким эътибор бермади. Ялғиз-ёлғорди, дардида дармон сўради — ёрдам қилишмади. Афсус, афсус ва ана афсус!

Мақсадга кўча қолайлик. Эндигина Нурхонни баҳорини қаршилаган, ойдек тўлишган келинчақ беланчақ тебратилиш оstonасида. У бахтдан сармаст эди. Энг сеvimли киши — турмуш ўртоғи доимо ёнида бўлган учун туғилиш ўстан эл-юртидан узоқда эканлиги ҳам унга сезилмасди.

Бирор бу бахтиёрлик кўпга қўйилмади. Аҳоли оғирлашиб — ўзини ёмон ҳис эта бошлади. Ўзи яшаватган Ленин йўли районидagi Пўлдош Охчибобоев номи совхоз участкаси поликlinikасига мурожаат қилди. Сарсонлик-саргардонлик бошланди. Врач келинчанинг оғирроқлигини кўриб-билди турса-да, ёнидаги ҳонада ўтирган гинекологнинг қаққирлиши, зарур чоралар кўриши ҳаёлига келтирмачи. Бемор баданнда бироз қичириш бориши учун уни тери касалликлари диспансерида йўллади-ю, ташвишлардан осонгина қўтилиб қўй қолди. «Қопток» ўйини бошланди. Бу ердаги врач келинчақда ўз ихтисослигига хос хасталик белгилари топилмагачи гинекология бўлимига юнатилади. У ердан кхирургия бўлимига, кейин яна участка врачига...

Орадан беш кун ўтди. Участкадан анализлар учун қорғозлар ёзиб берилди. Яхшиямки бемор сабр-тоқатли экан — барчасига чидади, бирок кун сайин тинкина-модори қўриб, мисли бутугидан узилган гулдех — сўлиб боради. Мана, унга сариқ касаллигини диагнози қўйилди, район марказий касалхонасига юборилди.

Бу ҳали ҳолва — даҳшатли кўнлар энди бошланган эди. Бўлим бошлиғи Қ. Ҳайитназаров беморни қабул қилмади. Ҳатто кюрдорлар беморлар билан тирбанд эканлигини билдирди. Бечора эзига қайтди. Орадан икки кун ўтиб яна борди. Вазият ўзгармаган эди. Дармондан кетган бемор беихтиёр «Аа, мен энди оёқда қораймаман, ўлиб қолмаман», дейишга мажбур бўлди. Қўлариди қилтирилган — ёш кўриди. Ўқиб қалбни баттар ўқинди. Низоҳат, уни ҳам кюрдорга жойлаштиришди, совуққонлик ойна давом эттаверди. Бўлим бошлиғи бемор қўлига махсус қорғоз — малҳамлар рецептини берди. Унда гемодез, оксиген плазма препаратлари, гармонлар қўрилади. Уларни топиб келиш зарурлигини айтишди. Аммо улар медицина терминлари асосида битилмасдан балки ўзбек тилида ёзилган.

Ташқарида қор, ҳаво со-
...Еш аёл ҳаётининг сўнгги дақиқаларини кечираётган пайтда кўш чарчаблар тувар, атроф тўла опоқ қор, радиодан аллақандай нафис кўш тараларди. Аммо у шундай оғир кезларда ҳам врачларга бир оғиз қаттиқ таппирмади. Фақат қайноғаси ва узоқ Қирғизистондан келган онасини кўриб йилга юборди-да, матюксин билан сенки қўшиб қўйди: «Бу ерда врачлар яхши қарашмас экан...»

Шу ўринда бито чениниш, она ўқиниб: бундай пайтларда моимлардан, оналардан мерос бўлиб қолган бир туғи — андишага, сабр-тоқатга ўт тушин дегим келади. Шунчалик хўрланган инсон ҳам истиҳола қилади-

ми? Андишанинг оти ҳамон қўрқоқ экан-да! Ҳар солмайдими, бечора, дон дунёга бир марта келди-ку!

Ха, бу жар солиб айтишга лойиқ ҳол эди. Зеро бу Октябрь галаба қозонганига, мамлакатда таъабот хизмати бепул деб эълон қилинганига 70 йил тўлган бир пайтда содир бўлди-я! Марҳум палатадан жой ололмади, дори-дармонлар етишмаслиги, шифокорлар масъулиятсизлиги оқибатида жон берди. Ҳатто марҳумани сўнгги йўлга қўзатишда ҳам унинг дардида аниқ диагнози қўйилмади, аниқроғи бу билан қизиқмади. Касаллик сабаблари аниқланмади, очиб қўрилмади.

Афсуслар бўлсинки, ҳали роса яшашга ҳақли Муқаддас Тўрақуловда ҳаётдан бевақт кўз юмганлар Сурхон воҳасида ёлғиз эмас. Қай бир районга борманг, 30—40 фоиз қоҳилдорлар аёлларнинг туғруқхонада эмас, уйда кўзи ёришганлигини эши-

на бош врач қаттиқ оғохлатирилади, унинг ўринбосари вазифасидан озод этилди. Врач Б. Турсунов даволаш жараёнидан четлатилди. Қ. Ҳайитназаров бўлим бошлиғи ишдан олиб ташланди. Бирок Муқаддас биринчи бор ёрдам сўраб мурожаат этганда масалалар соҳуқонлик билан қараган участка врач қандаш ломин дейилмади. Уни қўрган гинеколог-чў! Ҳолбуки, унга август ойдаёқ мурожаат этилганда, мана шунга қадар қиммат, биров бехуда ўлиб кетгани, унинг хунига зомин бўлишлари ҳаёфсан, оғох этиш, шунчаки мошовадўт, баъзилар суяк мутлақ қуруқ қилишди.

Таниннг нидалосини айтганда қишлоқ участка поликlinikаларига, фельдшерлик-акушерлик пунктларининг иши ўткетган даражада қониқарсиз. Уйда ўтирган аёллардан вақтида ҳол-аҳвол сўралмайди. Улар тугаслар ёки ўсаларинга медикиларнинг дафтарига номлари тушади. Раҳбарлар эса бефарр. Бирор ҳодиса рўй бергандан сўнг уш қишлоққа ҳаллолсиз югуриб қолишди. Комиссиялар тузилади, ҳар хил қорғозлар тайёрланади. Ахир ярани газак олдирибмасдан даволаш осон эди-ку!

Районда 47 та қишлоқ, ҳар бирида фельдшерлик-акушерлик пункти бор. Бирок улар ўз участкасида қанча аёл оналик бахтини кутаётганини билишмайди. Бўлажак оналар олдиндан рўйхатга олинмайди, медицина қўриғидан ўтказилмайди. Қолаверса, бунинг учун зарур шарт-шароит ҳам яратилмади.

Мухбир синглим, — деди касалхонада даволаётган бемор аёллардан бири. — Бағайда шунинг ҳам қўшиб қўйилгани, бизда баъзан хотиялар туғадиган қўларига қулаш, баҳорданми барибир, лой кечиб, чап ютиб, гоҳи саратон жазирасида қулашда меҳнат қилишди. Шундай меҳнат енгилроқ ишга қўйилсин, қоҳилдорлик олпускасига чиқариш раҳбарлар ҳатто ҳаёлга ҳам келтиришмайди. Акушерлик пункти ходимлари ҳам лойқад.

Ҳозир районда 4 та касалхона бор. Улардаги ўринлар беморларга нисбатан 2 баравар кам. Бунинг устига шарт-шароит оғир. Ёр-нолар ўта ремонтлаб. Ёр-остидан қўтарилиш аҳ ҳол

Районда 47 та қишлоқ, ҳар бирида фельдшерлик-акушерлик пункти бор. Бирок улар ўз участкасида қанча аёл оналик бахтини кутаётганини билишмайди. Бўлажак оналар олдиндан рўйхатга олинмайди, медицина қўриғидан ўтказилмайди. Қолаверса, бунинг учун зарур шарт-шароит ҳам яратилмади.

Мухбир синглим, — деди касалхонада даволаётган бемор аёллардан бири. — Бағайда шунинг ҳам қўшиб қўйилгани, бизда баъзан хотиялар туғадиган қўларига қулаш, баҳорданми барибир, лой кечиб, чап ютиб, гоҳи саратон жазирасида қулашда меҳнат қилишди. Шундай меҳнат енгилроқ ишга қўйилсин, қоҳилдорлик олпускасига чиқариш раҳбарлар ҳатто ҳаёлга ҳам келтиришмайди. Акушерлик пункти ходимлари ҳам лойқад.

Ҳозир районда 4 та касалхона бор. Улардаги ўринлар беморларга нисбатан 2 баравар кам. Бунинг устига шарт-шароит оғир. Ёр-нолар ўта ремонтлаб. Ёр-остидан қўтарилиш аҳ ҳол

Районда 47 та қишлоқ, ҳар бирида фельдшерлик-акушерлик пункти бор. Бирок улар ўз участкасида қанча аёл оналик бахтини кутаётганини билишмайди. Бўлажак оналар олдиндан рўйхатга олинмайди, медицина қўриғидан ўтказилмайди. Қолаверса, бунинг учун зарур шарт-шароит ҳам яратилмади.

МАДАНИЯТ ЯНГИЛИКЛАРИ

КУТУБХОНА ТАКЛИФ ЭТАДИ

Алишер Навоий номи Сирдарёда кутубхона-сида Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби С. Ғ. Абдуллаев асарлар кўргазмаси очилди.

Расмоннинг ижодиётида кўп нарсга қўриқ ўла билан боғланган. Кўргазмада «Малик» совхозининг бригадир-и, КПСС Марказий Комитети аъзоллигига кандидат Т. Қирғизбоева, Сирдарё районидagi «Ленинград» колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қарамони Қ. Синдоронинг ҳамда бошқа азамат чўлуварларнинг портретлари намойиш этилмоқда. «Ёр тўғрисида Декрет» картинаси Лениннинг Туркистонда сугориш ишларини ташкил қилиш тўғрисидаги Декретининг 70 йиллигига бағишланган.

Область кутубхонаси янги биносининг фойеси область маданият бошқармаси ташкил этилган доимий кўргазмалар жойи бўлиб қолди. Бу ерда Ўзбекистон профессионал ва ҳаваскор расмон-

лари асарларининг кўргазмалари ўтказиб турилади.

НАВОИДА РАҚС БАЙРАМИ

Спорт саройида ўтган биринчи шаҳар рақс байрамида юзлаб ёш навоийликлар қатнашди.

Навоий — рақс анъаналарига бой шаҳар. «Бахтиёр болалик» хореография ансамбли, «Соната» бал рақси ансамбли, «Фарҳод» маданият саройининг «Ширин» миллий вокаль-хореография ансамбли республикада машҳурдир. Пионерлар уйи ҳузурида, санат корхоналарининг клубларида, ўқув юртларида рақс тўғрақлари ишлаб турибди.

Бу галги кўриқда мактабларнинг ўн битта рақс ансамбли иштирок этди. Бу ансамбллар классик бал рақсидан замонавий рақсларга, ҳалқ рақсидан эстрада рақсигача гўят хилма-хил ажойиб рақсларни тақдим этиди. Бош совринини қўлга киритган 4-мактаб ўсмирлари юксак ижроичилик маҳоратини намойиш қилди.

(УзТАГ).

ГУЛЛАР КЎРГАЗМАСИ

Яқинда область ёш техниклар ва табиатшунослар станциясида ўтказилган мактаб ўқувчиларининг гул байрамида хилма-хил стеллар, деворий газеталар ва рефератларни эстетик дид билан тайёрлаган Андижон шаҳридаги Қимий номи 29-мактаб

ўқувчилари биринчи ўринни эгаллашди. Мазкур билим даргоҳи талабаларидан бири Бутуниттфоқ Ҳалқ ҳўжалиги ютуқлари кўргазмасига боради. У бепул йўлланма билан тақдирланди.

Ғолиб мактабнинг биология ўқитувчиси Зумрадхон Осмо-

нова область ёш техниклар ва табиатшунослар станциясининг фахрий ёрлиги билан мукофотланди. Ҳаваскор гулчиларга эса қирқ донга гултувак тақдим этилди.

У. АБДУСАЛОМОВ.

ФУТБОЛ

Европа чемпионатининг финал мусобақалари тобора қизиқ борапти. Қўтанинг саккиз кучли командаси медаллар учун курашда бор маҳоратларини ишга солишяпти.

Маълумки, биринчи гурупадаги илк матч (ГФР — Италия) дуранг бўлганди. Эртаси кунги Дания — Испания терма командалари куч синашди. Унда дарвозадор беш бор ишғол этилди. Ҳўйи 3:2 ҳисобида испанияликлар фойдасига туғди.

Иккинчи гурупадаги дастлабки учрашувлар бир хил ҳисобда (1:0) туғди. СССР терма командаси голландияликларини, Ирландия футболчилари эса англияликларини доғда қолдирди.

Биринчи лигада навбатдаги учрашувлар бўлиб ўтди. Ўн бир матчда дарвозаларга 28 та тўп киритилди. Шулардан 19 таси майдон эгалари, 9 таси меҳмонлар ҳисобига ёзилди. Етти ўйинда меҳмонлар устун келдилар. Икки учрашув меҳмонлар фойдасига ҳал бўлди. Икки матчда ҳисоб очилмади.

Ўз майдонда Ботумининг «Динамо» командасини йиринчи ҳисобда енгган Душанбеник «Помир» коллективига карвонбоши бўлиб олди. Бу турга қадар биринчи-иккинчи ўринларни эгаллаб турган Ставрополнинг «Динамо» ва ЦСКА командалари мағлубиятга учрадилар.

«Пахтакор» масмуудани беиничи галабани қўлга киритди. Футболчиларимиз Ланчхутининг «Гурия» корпариясидан дарвозасига жавобсиз учта тўп йўлладилар.

Бошқа учрашувлар натижаси: «Даугава» (Рига) — «Шинник» (Ярославль) — 1:2, «СКА» (Курган) (Ярославль) — «Таврия» (Симферополь) — 0:0, «Ротор» (Волгоград) — «Спартак» (Орсканик) — 2:1, «Звезда» (Пермь) — «Кузбасс» (Кемерово) — 0:0, «СКА» (Ростов) — «Динамо» (Ставрополь) — 2:1, «Геолог» (Томь) — «ЦСКА» — 2:1, «Котайк» (Абовян) — «Заря» (Ворошиловград) — 3:1, «Кубань» (Краснодар) — «Ростсельмаш» (Ростов) — 1:0, «Колос» (Никополь) — «Металлург» (Запорожье) — 1:2.

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА

Ленинградда ана-ука Знаменскийлар хотираси учун ўтказилган мусобақада москвалик Галина Чистякова янги жаҳон рекорди ўрнатди. У узуниқка сакрашда 7 метр 52 сантиметр натижа қўйди. Бу ГДРлик жаҳон чемпиони Хайке Дрехслер кўрсаткичидан 7 сантиметр ортиқ.

3.000 метрга югуришда ленинградлик Наталья Артемова ажойиб натижага (8 минут 46,47 секунд) эришди, ҳурмат шохсўпасининг юқори поғонасига қўтарилди.

110 метрга тўсқинлар оша югуришда москвалик Александр Маркин Европа рекордини (13,20 секунд) таққорлади. Маррага учинчи бўлиб етиб келган республикалик вакили Сергей Усов бронза медали билан тақдирланди.

ВЕЛОПОЯГА

Вуюк Британия йўллари бўйлаб ўтказилган пойга низоҳатга этилди. Унда муваффақиятли қатнашган совет велосипедчилари кўш галабага эришиб команда ва шахсий ҳисобда ғолиб қиқдилар.

12 босиқ бўйча харьковлик Василий Яланов энг яхши натижа қўсатди. Чехословакиялик Пётр Прикрий иккинчи, майдон эгалари вакили Стив Жонс учинчи ўринни эгаллади.

БОКС

Ленинградда ўтказилган олимпиадада халқаро мусобақасининг финалчилари аниқланди. Мамлакатимиз олимпиада терма командасига номзодлар ярим финалда кубални тўрт кўчли боксчининг доғда қолдирдилар. СССР чемпиони А. Махмудов (48 килограммга) Р. Марселони, соғиқ жаҳон ва Европа чемпиони Ю. Александров (57) жаҳон қубоғи соҳибига А. Месани, Н. Понанов (81) жаҳон чемпиони П. Ромерони, свердловлик А. Причников Х. Гонсалесни енгди.

Райно ЗАРИПОВА, «Қишлоқ ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

Редактор ўринбосари Н. ЕҚУБОВ.

РЕКЛАМА, ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ИРРИГАЦИЯ ВА ҚИШЛОҚ ҲЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ

1988 йил учун

қуйдаги мутахассисликлар бўйича

АСПИРАНТУРАГА

Қабул эълон қилади

Қундузги, сиртки — қишлоқ ҳўжалиги ишлаб чиқаришини механизациялаштириш, қишлоқ ҳўжалиги ишлаб чиқаришини индустриаллаштириш, гидротехника иншоотлари; қундузги — полимерлар физикаси ва механикаси, автомобильлар ва тракторлар, қишлоқ техникаси элементлари ва тузиллиши, гидравлика ва инженерлик гидротехнологияси, электротехниканинг назарий асослари, мелiorация ва сугорма деҳқончилиги;

сиртки — қурилиш технологияси ва уни тадқиқ қилиш. Аспирантурага кирувчилар талланган ихтисоси. КПСС тарихи ва олий ўқув юрти программаси ҳақиқда чет тиллардан бири бўйича қириш имтиҳонларини топирадилар. Аспирантурага қабул қилиш ҳақиқдаги ариза институт ректорига ёзиллиб, унга қуйдагилар илова қилинади: олий ўқув юртини битирганлик ҳақиқда дипломининг нота-риус тасдиқлаган нусхаси, имтиҳон варақасидан қўчирма, сўнги иш жойидан харақистика, таржиман қўл, қадрларини ҳисобга олиш бўйича шахсий варақча, 3 донга фотосурат (6х9 ва 3х4 см.), эълон қилинган илмий иш ва ихтиролар ҳақиқда маълумотлар (маълумотларга тақрирлар илова қилинади), эълон қилинган иш бўлмаган шахслар рефератлар — талланган ихтисоси бўйича илмий доқлад топирадилар, талланган ихтисоси бўйича амалий иш стажини тўғрисида ҳужжат (меҳнат дафтарасининг иш жойидан тасдиқланган қўчирмаси), соғлиги ҳақиқда 086/У формадаги справка (аспирантурада ўқиш имкони борлиғи ёзилган бўлиши керак), маоши тўғрисида справка.

Кириш имтиҳонларига қўйилган кишиларга иш жойларидан ўртача маоши сақланган ҳолда имтиҳонларга тайёргарлик қириш ва топириш учун 30 календарь кундан иборат отпуск берилди. Бунга қўшимча иш жойидан ўқув юрти жойлашган шаҳарга келиш ва қайтиш учун вақт берилди, бунга ҳақ тўланмайди.

ҲЎЖАТЛАР 1 АВГУСТГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

адрес: Тошкент шаҳри, ГСП, Қориниёзов кўчаси, 39-уй, аспирантура бўлими.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ АГРОСНОАТ КОМИТЕТИНИНГ АГРОСНОАТ КОМПЛЕКСИНИ БОШҚАРИШ РЕСПУБЛИКА ОЛИИ МАКТАБИ

кафедралар бўйича вақант вақифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Мудир (фан доктори — агросаноат комплекси экономикаси, уни планлаштиришни ташкил этиш ва бошқариш;

мудир (фан доктори) секторларнинг мудирлари, катта ва кичик илмий ходимлар (фан докторлари, фан кандидатлари) — янгидан қайта ташкил этилган илмий-методика бўлимига;

Конкурс мuddати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой. Адрес: 700144, Тошкент шаҳри, Луначарский шоссе, 374-уй. Телефонлар: 64-19-44, 64-12-93.

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ! СССР Мелiorация ва сув ҳўжалиги министрлигини ҚОШИДАГИ «Главсредствосохозстройга» қарашли ИЛЫЧ ҚИШЛОҚ ҲЎЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

1988-1989 йил учун

ҚУНДУЗГИ ВА СИРТИҚИ БЎЛИМЛАРГА

қуйдаги мутахассисликлар бўйича фақат 10-синфини битирганлардан

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ҚИШЛОҚ ҲЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ (фақат қундузги бўлими), АГРОНОМИЯ, ГИДРОМЕЛИОРАЦИЯ (фақат қундузги бўлими), АВТОМОБИЛЬ ТРАНСПОРТИНИ ЭКСПЛУАТАЦИЯ ҚИЛИШ, ЗООТЕХНИКА (фақат қундузги бўлими), ҚИШЛОҚ ҲЎЖАЛИК КОРХОНАЛАРИДА БУХГАЛТЕРИЯ ҲИСОБИ.

Ўқиш мuddати ўрта маълумотлилар учун: «Зоотехния», «Автомобиль транспортни эксплуатация қилиш» бўлимида 2 йил 6 ой, «Қишлоқ ҳўжалик корхоналарида бухгалтерия ҳисоби» бўлимида 1 йил 10 ой, қолган бўлимларда эса 2 йил 8 ой.

Ҳужжатлар. 10-синфини тамомлаганлардан 14 августга, сиртки бўлимининг «Автомобиль транспортни эксплуатация қилиш» ва «Қишлоқ ҳўжалик корхоналарида бухгалтерия ҳисоби» мутахассисликларига эса 10 августга, қолган мутахассисликларга 3 октябрдан 30 ноябргача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари қундузги бўлимларда 1 августдан 21 августга, сиртки бўлимининг «Автомобиль транспортни эксплуатация қилиш» ва «Қишлоқ ҳўжалик корхоналарида бухгалтерия ҳисоби» мутахассисликларига 10 августдан 20 августга, қолган мутахассисликларда эса 1 ноябрдан 25 декабргача ўтказилади. 10-синфини тамомлаган математика (оғзаки), она тили ва адабиётдан (иншо), «Агрономия» ва «Зоотехния» бўлимларига химия (оғзаки), она тили ва адабиётдан (иншо).

«Автомобиль транспортни эксплуатация қилиш» бўлимида қўшимча равишда шофёрлик гувоҳномаси берилди.

Техникуми кириш учун қуйдаги ҳужжатлар топирилади: директор номига ариза, маълумоти ҳақиқдаги ҳужжатнинг асл нусхаси, меҳнат дафтарасидан қўчирма (иш стажига эга бўлганлар), соғлиги тўғрисида (086/У-форма) медицина справкиси; 3х4 см. ҳақиқдаги 4 та фотосурат; ишлаб чиқариш ташкилотларидан берилган йўлланма (ишлаб чиқариш ташкилотларидан юборилганлар учун), туғилганлиғи тўғрисида гувоҳнома ёки паспорт, ҳарбий би-лет қабул комиссиясига шахсан қўрсатилади.

Қабул қилинган умумий тартибда ётоқхона ва стипендия билан таъминланади.

Техникум адреси: Жйзаҳ область, Пахтакор райони, Акмал Икромов номли 26-совхоз. Илмий қишлоқ ҳўжалик техникуми.

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ» — «СЕЛЬСКАЯ ПРАВДА»

Газета Центрального Комитета Компартии Узбекистана. Выходит на узбекском и русском языках.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

бўлими — 32-56-34. Деҳқончилик бўлими — 33-54-33. 32-56-35, 32-54-51. Чорвачилик бўлими — 32-56-33. Қишлоқ қурилиш бўли